

I

(Jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 994/2010/EU RENDELETE

(2010. október 20.)

a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 2004/67/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

elszigetelt helyzetben, ún. „gázszigeten” vannak, mert infrastruktúrájuk nincs kapcsolatban az Unió többi részével.

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A földgáz (a továbbiakban: gáz) az Európai Unió energiaellátásának alapvető alkotóeleme, amely az elsődleges energiaellátás egynegyedét teszi ki, és főleg a villamosenergia-termelésben, a fűtésben, valamint ipari alapanyagként és közlekedési üzemanyagként hasznosítják.
- (2) Európa gázfogyasztása az utóbbi tíz évben gyorsan növekedett. Mivel egyúttal a belső termelés is csökkent, a gázimport még gyorsabb ütemben nőtt, ezért fokozódott az importfüggőség és a gázellátás-biztonsági szempontok kezelésének szükségessége. Ezenfelül egyes tagállamok

- (3) Mivel a gáz jelentős részt képvisel az Unió energiaellátásának összetételében, e rendelet célja, hogy a gázfogyasztóknak bizonyítsa, hogy minden szükséges intézkedés megtörténik folyamatos ellátásuk biztosítása érdekében, különösen kedvezőtlen éghajlati viszonyok és ellátási zavar esetén. Elismert tény, hogy e célokat a leginkább költséghatékony intézkedések révén kell elérni annak érdekében, hogy e tüzelőanyag más tüzelőanyagokhoz viszonyított relatív versenyképességét ne befolyásoljuk.

- (4) Először a 2004/67/EK tanácsi irányelv ⁽³⁾ hozott létre közösségi szintű jogi keretet a gázellátás biztonságának megőrzésére és a belső gázpiac megfelelő működésének előmozdítására ellátási zavarok esetén. Az említett irányelvvel létrehozott gázkoordinációs csoport hasznosnak bizonyult a tagállamok, a Bizottság, a gázipar és a fogyasztók információcseréje és közös cselekvéseinek meghatározása szempontjából. Az Európai Tanács által 2006 decemberében jóváhagyott energiabiztonsági kapcsolattartói hálózat javított az információ összegyűjtésére való kapacitáson, és idejekorán figyelmeztetett az energiaellátással szembeni esetleges fenyegetésekre. Az Európai Parlament és a Tanács által 2009 júliusában elfogadott új belső energiapiaci szabályozás fontos lépést jelent a belső energiapiac teljes megvalósításában, és kifejezetten az Unió energiaellátás-biztonságának megerősítésére irányul.

- (5) A gázellátás biztonságával kapcsolatban eddig uniós szinten meghozott intézkedések értelmében azonban a tagállamok még mindig nagy önállóságot élveznek az intézkedések megválasztása tekintetében. Amikor egy tagállam ellátásbiztonsága veszélybe kerül, nyilvánvaló a

⁽¹⁾ A 2010. január 20-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2010. szeptember 21-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2010. október 11-i határozata.

⁽³⁾ HL L 127., 2004.4.29., 92. o.

kockázata, hogy az e tagállam által egyoldalúan meghozott intézkedések veszélyeztetik a belső gázpiac megfelelő működését, valamint a fogyasztók gázellátását. A közelmúlt tapasztalatai bebizonyították e kockázat valódiságát. Annak érdekében, hogy a belső gázpiac még korlátozott ellátás közepette is működhessen, szükséges rendelkezni arról, hogy az ellátási zavarokra adott válaszok szolidárisak és összehangoltak legyenek mind a megelőző intézkedések, mind pedig egy adott ellátási zavarhelyzetben alkalmazott megoldások tekintetében.

- (6) Az Unió egyes régióiban alacsony fűtőértékű gázt szolgáltatnak. A jellemzői következtében az alacsony fűtőértékű gáz nem használható fel magas fűtőértékű gázra tervezett készülékekben. A magas fűtőértékű gáz azonban felhasználható az alacsony fűtőértékű gázra tervezett készülékekben, ha előbb alacsony fűtőértékű gázzá alakítják, például nitrogén hozzáadásával. Az alacsony fűtőértékű gáz sajátosságait tagállami és regionális szinten kell megvizsgálni és ugyanilyen szinten figyelembe venni a kockázateértékelésben, valamint a megelőzési cselekvési és vészhelyzeti tervekben.
- (7) Az Unióba irányuló gázszállítási útvonalak és ellátási források diverzifikációja az egész Unió, valamint külön-külön az egyes tagállamok ellátásbiztonságának javítása szempontjából is alapvető fontosságú. Az ellátásbiztonság a jövőben az energiahordozói összetétel alakulásától, az uniós és az Uniót ellátó harmadik országokbeli termelés fejlődésétől, a tárolói kapacitásokba és az Unión belüli, illetve kívüli gázszállítási útvonalak és ellátási források diverzifikációjába – beleértve a cseppfolyósított gázleáramlást is – való beruházásoktól függ. Ebben az összefüggésben különleges figyelmet kell fordítani „Az energiapolitika második stratégiai felülvizsgálata – Az Európai Unió cselekvési terve az energiaellátás biztonsága és az energiapolitikai szolidaritás terén” című, 2008. november 13-i bizottsági közleményben meghatározott, kiemelt fontosságú, infrastruktúrával kapcsolatos intézkedésekre, például a déli gázfolyosónak (a Nabucco földgázvezetéknek és a török-görög-olasz rendszerösszekötőnek), az Európa számára biztosítandó diverzifikált és megfelelő cseppfolyósított földgáz-ellátásnak, a balti államok rendszerbe való hatékony bekapcsolásának, a földközi-tengeri energiagyűrűnek, valamint az észak-déli irányú gáz-összeköttetéseknek Közép- és Délkelet-Európában.
- (8) A gázellátás megszakadása által kiváltott lehetséges válságok hatásának csökkentése érdekében a tagállamoknak elő kell segíteniük az energiaforrások, gázszállítási útvonalak és ellátási források diverzifikációját.
- (9) Az Unió súlyos ellátási zavara minden tagállamot, az Unió egészét és az Athénban 2005. október 25-én aláírt Energiaközösséget létrehozó szerződés⁽¹⁾ szerződő feleit is érintheti. Komoly gazdasági károkat okozhat továbbá az egész Unió gazdaságának. Hasonlóképpen a gázellátás zavara súlyos társadalmi következménnyel járhat, különösen a kiszolgáltatott fogyasztói csoportok esetében.

- (10) Egyes fogyasztók, többek között a háztartások és az alapvető szociális szolgáltatásokat – egészségügyi ellátást, gyermekgondozást, oktatást és egyéb szociális és népjóléti szolgáltatásokat, valamint a tagállam működéséhez elengedhetetlenül fontos szolgáltatásokat – biztosító fogyasztók különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak, és szükségük lehet védelemre. Az ilyen védett fogyasztók átfogó meghatározása nem kerülhet összeütközésbe az európai szolidaritási mechanizmusokkal.

- (11) 2008 decemberében az Európai Tanács által jóváhagyott európai biztonsági stratégia végrehajtásáról szóló jelentés nyomatékossítja, hogy a növekvő energiamport-függőség további jelentős kockázat az Unió energiaellátásának biztonságára nézve és hangsúlyozza, hogy az energiabiztonság az új biztonságpolitikai kihívások egyike. A gáz belső piacának központi szerep jut az uniós energiaellátás-biztonság növelésében és az ellátási zavarok káros hatásaival szembeni tagállami kiszolgáltatottság csökkentésében.

- (12) A jól működő belső gázpiac érdekében alapvető fontosságú, hogy a gázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedések ne torzítsák indokolatlanul a versenyt, illetve a belső gázpiac hatékony működését.

- (13) Az egyetlen legfontosabb gázinfrastruktúra kiesése, az úgynevezett N-1 elv, reális lehetőség. Az ilyen infrastruktúra kieséséből adódó helyzet összehasonlítás alapul vétele annak meghatározásában, hogy a tagállamoknak mekkora hiány ellensúlyozására kell felkészülniük, érvényes kiindulási pontot képez az egyes tagállamok ellátásbiztonságának elemzéséhez.

- (14) Az elegendő és diverzifikált gázinfrastruktúra – különösen a jelenleg gázszigeteket alkotó, elszigetelt rendszereket a velük szomszédos tagállamokkal összekötő új gázinfrastruktúrák – megléte az egyes tagállamokon belül és az Unió egészében alapvető feltétele az ellátási zavarok kezelésének. A gázellátási biztonság közös minimum kritériumai azonos feltételeket biztosítanak e téren figyelembe véve egyúttal a nemzeti és regionális jellemzőket, és jelentős ösztönzőket teremtenek a szükséges infrastruktúra megépítéséhez, valamint a válságra való felkészültség szintjének javításához. Az olyan, keresletoldali intézkedések, mint a tüzelőanyag-váltás, komoly szerepet játszhatnak az energiabiztonság megvalósításában, feltéve, hogy ellátási zavar esetén gyorsan alkalmazhatók és jelentős keresletcsökkentés érhető el velük. Továbbra is ösztönözni kell a hatékony energiaszolgáltatást, különösen ott, ahol keresletoldali intézkedésekre van szükség. Megfelelően figyelembe kell venni a javasolt keresleti és kínálati oldali intézkedések környezeti hatását, és a környezetre a legkisebb mértékben hatást gyakorló intézkedéseket kell a lehető leginkább előnyben részesíteni, az ellátás biztonságára vonatkozó szempontok figyelembevételével.

⁽¹⁾ HL L 198., 2006.7.20., 18. o.

- (15) Az új gázinfrastruktúrába való beruházást erőteljesen támogatni kell, és csak a megfelelő, a vonatkozó uniós jogi aktusokkal összhangban végzett környezeti hatásvizsgálatot követően lehet azokat megvalósítani. Ezeknek az új infrastruktúráknak fokozniuk kell a gázellátás biztonságát, miközben biztosítják a belső gázpiac megfelelő működését is. A beruházásokat elvileg a vállalkozásoknak kell megtenniük, és azoknak gazdasági ösztönzőkön kell alapulniuk. Kellően figyelembe kell venni a megújuló energiaforrásokból származó gáz gázhálózat-infrastruktúrába való integrációjának szükségességét. Amennyiben egy infrastruktúra-beruházás határokon átnyúló jelleggel bír, a 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽¹⁾ létrehozott Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségét (Ügynökség) és a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló, 2009. július 13-i 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁽²⁾ létrehozott földgázpiaci szállítási-rendszer-üzemeltetők európai hálózatát (földgázpiaci ENTSO) saját hatáskörükön belül szorosan be kell vonni a határokon átnyúló vonatkozások jobb figyelembevétele érdekében. Emlékeztetni kell arra, hogy a 713/2009/EK rendelet értelmében az Ügynökség hatáskörén és tevékenységi körén belül véleményeket és ajánlásokat adhat ki határokon átnyúló ügyekben. Az Ügynökség és a gázpiaci ENTSO, más piaci szereplőkkel együtt fontos szerepet játszik az egész Unióra kiterjedő, tíz évre szóló hálózati fejlesztési terv kidolgozásában és végrehajtásában, amely többek között az ellátás megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzést is tartalmaz, és amelynek a határkeresztesző rendszerösszekötők tekintetében többek között a hálózatok különböző felhasználóinak indokolt igényeire kell épülnie.
- (16) A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak vagy a tagállamoknak az infrastruktúra-előírások teljesítéséhez vezető folyamat egyik szükséges lépéseként gondoskodniuk kell a gázpiac vizsgálatáról.
- (17) Az e rendeletben megállapított feladataik végrehajtása során a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak adott esetben szorosan együtt kell működniük az egyéb hatáskörrel rendelkező tagállami hatóságokkal, különösen a nemzeti szabályozó hatóságokkal, a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek⁽³⁾ megfelelő hatásköreik sérelme nélkül.
- (18) Ahol új, határkeresztesző rendszerösszekötőkre van szükség, vagy a már meglévőket ki kell bővíteni, ott az érintett tagállamoknak, a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak és a nemzeti szabályozó hatóságoknak – ha nem ők a hatáskörrel rendelkező hatóságok – a korai szakaszban szorosan együtt kell működniük.
- (19) Különbő uniós finanszírozási források állnak rendelkezésre a tagállamok támogatására, hogy a termelés, az infrastruktúra és az energiahatékonysággal kapcsolatos regionális és helyi szintű intézkedések tekintetében végrehajtsák a szükséges beruházásokat: ilyen források különösen az Európai Beruházási Bank által nyújtott kölcsönök és kezességvállalás, valamint a regionális, strukturális és kohéziós alapok. Az Európai Beruházási Bank, valamint az Unió olyan, külső beavatkozási eszközei, mint az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköz, az előcsatlakozási támogatási eszköz és a fejlesztési együttműködési finanszírozási eszköz harmadik országokban is finanszírozhatnak energiaellátási biztonságot növelő intézkedéseket.
- (20) E rendeletnek lehetővé kell tennie, hogy a földgázvállalkozások és a fogyasztók az ellátási zavarokra adott megoldásaikban, amíg csak lehetséges, a piaci mechanizmusokra támaszkodjanak. Emellett rendelkeznie kell válságmechanizmusokról is, amelyeket akkor kell alkalmazni, amikor a piacok önmagukban már nem képesek a gázellátási zavart megfelelően kezelni. Az ellátási zavarok enyhítése céljából még vészhelyzet esetén is célszerű a piaci alapú eszközöket előnyben részesíteni.
- (21) A 2009. júliusában elfogadott új belső energiapiaci jogszabályok hatálybalépését követően a gázágazatra új rendelkezések vonatkoznak, amelyek világosabban meghatározzák a tagállamok, a nemzeti szabályozó hatóságok, a szállítási-rendszer-üzemeltetők és az Ügynökség feladatait és felelősségi köreit, továbbá javítják a piac átláthatóságát annak hatékony működése, az ellátásbiztonság, valamint a fogyasztóvédelem fokozása érdekében.
- (22) A belső gázpiac létrehozása és e piacon belül a valódi verseny kínálta a legnagyobb fokú ellátásbiztonságot az Unió minden tagállamára kiterjedően, feltéve, hogy megvan a lehetősége annak, hogy a piac teljeskörűen működjön az Unió egy részét érintő ellátási zavar esetében, bármi legyen is e zavar oka. E cél érdekében az ellátásbiztonság átfogó és hatékony közös koncepciójára van szükség, különösen az átláthatóságra és a szolidaritásra, valamint a belső piac működésével összeegyeztethető, megkülönböztetésmentes ellátási politikára, amely elkerülhetővé teszi a piac torzulását és a zavarokra adott piaci válaszok gyengítését.
- (23) A gázellátás biztonsága a földgázvállalkozások, a hatáskörrel rendelkező hatóságaikon keresztül a tagállamok és a Bizottság közös felelőssége, saját tevékenységi körükön és hatáskörükön belül. Adott esetben a nemzeti szabályozó hatóságoknak is – ha nem ők a hatáskörrel rendelkező hatóság – tevékenységi körükön és hatáskörükön belül hozzá kell járulniuk a gázellátás biztonságához, a 2009/73/EK irányelvvel összhangban. Továbbá a gázt villamosenergia-termelésre vagy ipari célokra felhasználó fogyasztók is fontos szerepet játszhatnak a gázellátás biztonságának szavatolásában azáltal, hogy a válsághelyzetre keresletoldali intézkedésekkel képesek reagálni, például megszakítható szerződésekkel és tüzelőanyag-váltással, ami közvetlen hatással van a kereslet/kínálat egyensúlyára.

⁽¹⁾ HL L 211., 2009.8.14., 1. o.

⁽²⁾ HL L 211., 2009.8.14., 36. o.

⁽³⁾ HL L 211., 2009.8.14., 94. o.

- (24) A földgázpiaci vállalkozások és a hatáskörrel rendelkező hatóságok feladatainak és felelősségi köreinek pontos meghatározása ezért alapvető jelentőséggel bír a belső gázpiac megfelelő működésének, különösen ellátási zavarok és válsághelyzet esetén történő fenntartásában. A feladatok és a felelősségi körök meghatározása során biztosítani kell a háromszintű megközelítés tiszteletben tartását, amely értelmében először az érintett földgázvállalkozások és az ipar szereplői, majd a tagállamok nemzeti és regionális szinten, végül az Unió lép be a folyamatba. A piaci szereplők számára megfelelő lehetőséget kell biztosítani ahhoz, hogy ellátási válság esetén piaci alapú intézkedésekkel reagálhassanak a kialakult helyzetre. Amennyiben a piaci szereplők reagálása nem elegendő, a tagállamoknak és hatáskörrel rendelkező hatóságaiknak intézkedéseket kell hozniuk az ellátási zavarok elhárítása vagy enyhítése érdekében. Csak abban az esetben, ha még ezek az intézkedések sem elegendőek, kerülhet sor intézkedések meghozatalára regionális vagy uniós szinten az ellátási zavarok elhárítása vagy enyhítése érdekében. A regionális megoldásokat lehetséges módon, előnyben kell részesíteni.
- (25) A szolidaritás szellemében a hatóságok és a földgázvállalkozások bevonásával történő regionális együttműködés e rendelet végrehajtása érdekében széles körben alkalmazásra fog kerülni, hogy ezáltal optimalizálni lehessen az előnyöket a megállapított kockázatok csökkentésére irányuló intézkedések és az érintett felek számára leginkább költséghatékony intézkedések összehangolása terén.
- (26) Olyan elegendő mértékben harmonizált ellátásbiztonsági előírásokat kell meghatározni, amelyek legalább a 2009. januári helyzethez hasonló helyzeteket szabályoznak a tagállamok közötti eltérések figyelembevételével, figyelemmel a 2009/73/EK irányelv 3. cikkében hivatkozott közszolgálati kötelezettségekre és a fogyasztóvédelmi intézkedésekre. Az ellátásbiztonsági előírásoknak – a szükséges jogbiztonság megteremtése érdekében – stabilnak és egyértelműen meghatározottnak kell lenniük, és nem róhatnak ésszerűtlen és aránytalan terheket a földgázvállalkozásokra, köztük az új piaci belépőkre és kisvállalkozásokra, illetve a végfelhasználókra. Ezeknek az előírásoknak biztosítaniuk kell az uniós földgázpiaci vállalkozások számára a nemzeti fogyasztókhoz való egyenlő hozzáférést. Az ellátási előírások teljesítéséhez szükséges intézkedések között szerepelhetnek kiegészítő tárolási kapacitások és mennyiségek, vezetékészlet, ellátási szerződések, megszakítható szerződések és bármilyen egyéb, hasonló hatással bíró intézkedés, valamint a gázellátás biztonságának szavatolása érdekében szükséges technikai intézkedések.
- (27) A megfelelően működő gázpiac számára alapvetően fontos, hogy a hazai termeléshez és infrastruktúrához szükséges beruházásokat, így a rendszerösszekötők – különösen a gázhálózathoz való csatlakozást biztosító rendszerösszekötők –, a vezetékekben a kétirányú fizikai gázáramlást lehetővé tévő felszerelések és tárolók, valamint a cseppfolyósított földgáz újragázosításához szükséges létesítmények létrehozását a földgázvállalkozások megfelelő időben elvégezzék, tekintettel az olyan ellátási zavarokra, mint amilyen 2009 januárjában történt. A gázinfrastruktúra pénzügyi igényeinek uniós eszközök tekintetében való előrejelzésekor a Bizottságnak adott esetben az olyan infrastrukturális projekteknek kell elsőbbséget biztosítania, amelyek támogatják a belső gázpiac integrációját és a gázellátás biztonságát.
- (28) A szállítási rendszer-üzemeltetők nem akadályozhatók meg abban, hogy mérleljék azt a helyzetet, amelyben a hálózatot harmadik országokkal összekapcsoló, határkeresztező rendszerösszekötőkben a gáz kétirányú szállításához szükséges fizikai kapacitás (kétirányú áramlást lehetővé tévő kapacitás) kialakítását szolgáló beruházás hozzájárulhat az ellátás biztonságának javításához, különösen a két tagállam közötti áramlást biztosító harmadik országok esetében.
- (29) Fontos a gázellátás fenntartása különösen a lakossági fogyasztók és korlátozott számú egyéb fogyasztók, különösen az alapvető szociális szolgáltatásokat nyújtó fogyasztók – amelyek a szóban forgó tagállam határolhat meg – számára olyan esetekben, amikor a piac már nem képes ellátásukat biztosítani. Fontos még a válsághelyzet előtt meghatározni, hogy a válság során milyen intézkedéseket kell hozni, az intézkedéseknek pedig meg kell felelniük a biztonsági előírásoknak, többek között abban az esetben, amikor a védett fogyasztók ugyanahhoz a hálózathoz vannak csatlakoztatva, mint a többi fogyasztó. Ezen intézkedések között szerepelhet az eredetileg előjegyzett kapacitások arányában történő csökkentés arra az esetre, ha az infrastruktúrához való hozzáférés lehetősége technikai okokból csökken.
- (30) Fő szabályként a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak be kell tartaniuk a vészhelyzeti tervüket. Kellően indokolt, kivételes körülmények között hozhatnak az említett tervtől eltérő intézkedéseket.
- (31) Az ellátásbiztonsági kötelezettségek teljesítéséhez számos eszköz áll rendelkezésre. Ezeket az eszközöket a helyzetnek megfelelően nemzeti, regionális és uniós összefüggésekben kell használni, hogy következetes és költséghatékony eredményeket hozzanak.
- (32) A 2009/73/EK irányelv szabályozza a határokon átnyúló kapacitásokat és más infrastruktúrákat elegendő mennyiségben létrehozó beruházások hosszú távú tervezésének ellátásbiztonsági vonatkozásait, amelyek biztosítják, hogy a rendszer hosszú távon képes legyen az ellátásbiztonságot garantálni és az ésszerű keresletet kielégíteni. Az ellátásbiztonsági előírások teljesítése átmeneti időszakot tehet szükségessé, amely lehetővé teszi a szükséges beruházások elvégzését. A földgázpiaci ENTSO által készített és az Ügynökség által felügyelt, az Unióra vonatkozó, tíz évre szóló hálózatfejlesztési terv az uniós szinten szükséges beruházások meghatározásának alapvető eszköze, többek között az e rendeletben meghatározott infrastrukturális követelmények végrehajtása érdekében.
- (33) A földgázpiaci ENTSO-t és az Ügynökséget a gázkoordinációs csoport tagjaként, saját hatáskörükön belül, teljes mértékben be kell vonni az uniós szintű együttműködési és konzultációs folyamatba.

- (34) A gázkoordinációs csoport az a fő testület, amellyel a Bizottságnak a megelőzési cselekvési tervek és a vészhelyzeti tervek kidolgozásával összefüggésben konzultálnia kell. Emlékeztetni kell arra, hogy a földgázpiaci ENTSO és az Ügynökség a gázkoordinációs csoport tagja, az említett összefüggésben pedig konzultálni kell velük.
- (35) A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a földgázvállalkozásokkal való konzultációt követően vészhelyzeti terveket kell készíteniük annak érdekében, hogy ellátási zavar esetén biztosítva legyen a legmagasabb készletlével. E tervek nem lehetnek összeegyeztethetetlenek egymással nemzeti, regionális vagy uniós szinten. Tartalmukban követniük kell a meglévő terveknek a legjobb gyakorlatot, és világosan meg kell határozniuk a földgázvállalkozások és hatáskörrel rendelkező hatóságok feladatait és hatáskörét. Amennyiben lehetséges és szükséges, regionális szinten közös vészhelyzeti terveket kell létrehozni.
- (36) Az uniós vészhelyzet esetén tanúsítandó kölcsönös tagállami szolidaritás megerősítése és különösen a legkedvezőtlenebb földrajzi, illetve geológiai adottságokkal rendelkező tagállamok támogatása érdekében indokolt, hogy a tagállamok intézkedéseket dolgozzanak ki a szolidaritás gyakorlására. A földgázvállalkozásoknak olyan intézkedéseket kell kidolgozniuk, mint a kereskedelmi megállapodások, amelyek magukban foglalhatják a gázkivitel növelését vagy a tárolt készletek értékesítésének fokozását. Fontos ösztönözni, hogy a földgázvállalkozások megállapodásokat kössenek egymással. A vészhelyzeti terv intézkedései között szerepelniük kell olyan mechanizmusoknak, amelyek adott esetben tisztességes és méltányos kompenzációt biztosítanak a földgázvállalkozásoknak. A szolidaritási intézkedések különösen célszerűnek bizonyulhatnak azon tagállamok között, amelyek esetében a Bizottság közös megelőzési cselekvési tervek vagy vészhelyzeti tervek regionális szintű létrehozását ajánlja.
- (37) E rendelettel összefüggésben a Bizottság fontos szerepet vállal egy akár uniós, akár regionális szinten jelentkező vészhelyzet esetén.
- (38) Az európai szolidaritásnak szükség esetén az Unió és a tagállamok által nyújtott polgári védelmi segítség formájában kell megjelenni. Az ilyen segítséget a 2007/779/EK, Euratom tanácsi határozattal⁽¹⁾ létrehozott közösségi Polgári Védelmi Mechanizmuson keresztül kell elősegíteni és összehangolni.
- (39) E rendelet nem érinti a tagállamoknak a saját energiaforrásaik feletti szuverén jogait.
- (40) Az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről szóló, 2008. december 8-i 2008/114/EK tanácsi irányelv⁽²⁾ meghatározza azt a folyamatot, amelynek célja a kijelölt európai kritikus infrastruktúrák, köztük egyes gázinfrastruktúrák biztonságának fokozása az Unióban. E rendelet a 2008/114/EK tanácsi irányelvvel együtt hozzájárul az uniós energiabiztonság átfogó koncepciójának megteremtéséhez.
- (41) A vészhelyzeti terveket rendszeresen naprakésszé és közzé kell tenni. Emellett rendelkezni kell kölcsönös szakértői értékelésükről és tesztelésükről is.
- (42) A gázkoordinációs csoportnak a Bizottság tanácsadójaként kell működnie, hogy uniós válsághelyzet esetén elősegítse a földgázellátási intézkedések összehangolását. Nyomon kell követnie az e rendelet értelmében hozott intézkedések pontosságát és helyénvalóságát is.
- (43) E rendelet célja, hogy a földgázvállalkozásokat és a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságait felhatalmazza arra, hogy a belső piac hatékony működését ellátási zavar esetén a lehető leghosszabb ideig fenntartsák mindaddig, amíg a hatáskörrel rendelkező hatóságok intézkedéseket nem hoznak az olyan helyzet orvoslására, amelyben a piac már nem képes a szükséges ellátást biztosítani. Az ilyen kivételes intézkedéseknek teljes mértékben meg kell felelniük az uniós jognak, és azokról a Bizottságot értesíteni kell.
- (44) Mivel a harmadik országoktól történő gázellátás kulcsfontosságú az Unió gázellátásának biztonsága szempontjából, a Bizottságnak össze kell hangolnia a harmadik országokat érintő cselekvéseket, arra törekedve, hogy a szállító és közvetítő országokkal megállapodás jöjjön létre a válsághelyzetek kezeléséről és az Unióba irányuló gázáramlás stabilitásáról. A Bizottságot fel kell hatalmazni, hogy munkacsoportot szervezzon az Unióba irányuló gázáramlás válsághelyzeti nyomon követésére, az érintett harmadik országokkal konzultálva, valamint hogy – amennyiben egy harmadik országban felmerülő nehézség következtében támad válság – közvetítői és előmozdító szerepben lépjen fel.
- (45) Fontos, hogy a harmadik országokból érkező ellátásra vonatkozó feltételek ne torzítsák a versenyt, és összhangban legyenek a belső piaci szabályokkal.
- (46) Amennyiben megbízható információ áll rendelkezésre olyan, az Unión kívül fennálló helyzetről, amely egy vagy több tagállam gázellátásának biztonságát fenyegeti, és korai előrejelző mechanizmust indíthat el az Unió és a harmadik ország között, a Bizottságnak késedelem nélkül tájékoztatnia kell a gázkoordinációs csoportot, az Uniónak pedig megfelelő intézkedéseket kell tennie a helyzet enyhítésének megkísérlésére.

⁽¹⁾ HL L 314., 2007.12.1., 9. o.

⁽²⁾ HL L 345., 2008.12.23., 75. o.

- (47) A Tanács 2009 februárjában arra a következtetésre jutott, hogy a Bizottság és a tagállamok egyrészről és a harmadik országok közötti, energiaügyi kapcsolatokra – többek között a hosszú távú, ellátással kapcsolatos megállapodásokkal – a vonatkozó információk ésszerű cseréje révén – növelni kell az átláthatóságot és a megbízhatóságot, az üzleti szempontból érzékeny információk védelme mellett.
- (48) Annak ellenére, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatások az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés, különösen a versenyszabályok hatálya alá tartoznak, amennyiben azok alkalmazása nem korlátozza az ilyen szolgáltatások nyújtását, a tagállamok széles körű mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a közszolgáltatási kötelezettségek előírása, a rájuk vonatkozó megbízások, és azok megszervezése terén.
- (49) Mivel ezen rendelet céljait, nevezetesen az uniós gázellátás biztonságának biztosítását az Unióban a tagállamok egyedül nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az intézkedés léptéke és hatása miatt az uniós szinten jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (50) A 2004/67/EK irányelvet hatályon kívül kell helyezni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy

E rendelet rendelkezéseket állapít meg, amelyek célja a gázellátás biztonságának megőrzése a földgáz (gáz) belső piaca megfelelő és folyamatos működésének biztosításával, olyan rendkívüli intézkedések lehetővé tételével, amelyek akkor alkalmazandók, ha a piac már nem képes a gázellátásra irányuló igények kielégítésére, valamint a megelőző intézkedések és egyedi ellátási zavarokra adott válaszok tekintetében a hatáskörök egyértelmű meghatározásával és megosztásával a földgázvállalkozások, a tagállamok és az Unió között. E rendelet továbbá átlátható mechanizmusokat biztosít a szolidaritás szellemében a tagállami, regionális vagy uniós szinteken jelentkező vészhelyzetre való felkészülés és reagálás összehangolására.

2. cikk

Fogalom meghatározások

E rendelet alkalmazásában a 2009/73/EK irányelv, a 713/2009/EK rendelet és a 715/2009/EK rendelet fogalom meghatározásait kell alkalmazni.

Ezen túlmenően az alábbi fogalom meghatározásokat kell alkalmazni:

1. „védett fogyasztók”: a gázelosztó hálózathoz csatlakoztatott lakossági fogyasztók, továbbá – ha az érintett tagállam úgy határoz az alábbiak lehetnek:

- a kis- és középvállalkozások, feltéve, hogy csatlakoztatva vannak a gázelosztó hálózathoz, és alapvető szociális szolgáltatások, feltéve, hogy csatlakoztatva vannak a gázelosztó vagy -átviteli hálózathoz, feltéve továbbá hogy ezek a további fogyasztók legfeljebb a gáz végső felhasználásának 20 %-át teszik ki, és/vagy
- a távfűtési létesítmények abban az esetben, ha lakossági fogyasztók és az a) pontban említett fogyasztók számára szolgáltatnak fűtést, feltéve, hogy e létesítményeknek nem áll módjukban más tüzelőanyagra váltani, és csatlakoztatva vannak a gázelosztó vagy -átviteli hálózathoz.

A lehető legrövidebb időn belül, de legkésőbb 2011. december 3-ig a tagállamoknak értesíteniük kell a Bizottságot arról, hogy szándékukban áll-e az a) és/vagy b) pontot bevonni saját, védett fogyasztókra vonatkozó meghatározásukba;

2. „hatáskörrel rendelkező hatóság”: az egyes tagállamok által kijelölt, az e rendeletben előírt intézkedések végrehajtására hatáskörrel rendelkező nemzeti kormányzati hatóság vagy a nemzeti szabályozó hatóság. Ez nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság számára megengedjék, hogy az más testületeket hatalmazzon fel egyes, e rendeletben foglalt feladatok elvégzésére. Az ilyen felhatalmazáson alapuló feladatokat a hatáskörrel rendelkező hatóság felügyelete mellett kell elvégezni, és a 4. cikk szerinti tervekben meg kell jelölni.

3. cikk

A gázellátás biztonságáért való felelősség

(1) A gázellátás biztonságának biztosítása a földgázvállalkozások, a hatáskörrel rendelkező hatóságokon keresztül a tagállamok és a Bizottság közös felelőssége, saját tevékenységi körükön és hatáskörükön belül. Az ilyen hatáskörmegosztás nagyfokú együttműködést tesz szükségessé közöttük.

(2) A lehető legrövidebb időn belül, de legkésőbb 2011. december 3-ig minden tagállam kijelöl egy hatáskörrel rendelkező hatóságot, amely biztosítja az e rendeletben előírt intézkedések végrehajtását. Adott esetben, a hatáskörrel rendelkező hatóság hivatalos kijelöléséig a gázellátás biztonságáért jelenleg felelős nemzeti szervek hozzák meg az e rendeletnek megfelelően a hatáskörrel rendelkező hatóság által végrehajtandó intézkedéseket. Az említett intézkedések magukban foglalják a 9. cikkben említett kockázatértékelés elvégzését, e kockázatértékelés alapján a megelőzési cselekvési terv kidolgozását, a vészhelyzeti terv létrehozását, valamint a gázellátás biztonságának

rendszeres nyomon követését tagállami szinten. A hatáskörrel rendelkező hatóságok együttműködnek egymással, hogy törekedjenek az ellátási zavarok megelőzésére, és ilyen esetben mérsékeljék a károkat. A tagállamokat semmi nem akadályozza meg abban, hogy szükség esetén végrehajtási jogszabályokat fogadjanak el e rendelet előírásainak betartása érdekében.

(3) A kijelölés után minden tagállam késedelem nélkül bejelenti a Bizottságnak a hatáskörrel rendelkező hatóság nevét, és adott esetben a gázellátás biztonságáért felelős, a (2) bekezdéssel összhangban a hatáskörrel rendelkező hatóság feladatát átmenetileg ellátó nemzeti szervek nevét. A kijelölt hatóságokat minden tagállam nyilvánosságra hozza.

(4) Az e rendeletben előírt intézkedések végrehajtása során a hatáskörrel rendelkező hatóság oly módon határozza meg az érintett felek feladatait és a felelősségi köreit, hogy biztosítsa a háromszintű megközelítés tiszteletben tartását, amely szerint először az érintett földgázvállalkozások és az ipar szereplői, majd nemzeti és regionális szinten a tagállamok, végül pedig az Unió lép be a folyamatba.

(5) A Bizottság, adott esetben, az e rendeletben meghatározott módon, többek között a 12. cikkben említett gázkoordinációs csoporton vagy a 11. cikk (4) bekezdésében említett válságkezelő csoporton keresztül regionális és uniós szinten összehangolja a hatáskörrel rendelkező hatóságok intézkedéseit, különösen a 11. cikk (1) bekezdésében meghatározott uniós vagy regionális szintű vészhelyzet esetén.

(6) Az ellátás biztonságát biztosító, a megelőzési cselekvési tervekben és vészhelyzeti tervekben szereplő intézkedéseknek egyértelműen meghatározottnak, átláthatónak, arányosnak, megkülönböztetéstől mentesnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük, indokolatlanul nem torzíthatják a versenyt és a gáz belső piacának hatékony működését, valamint nem veszélyeztethetik más tagállamok vagy az Unió egésze gázellátásának biztonságát.

4. cikk

Megelőzési cselekvési terv és vészhelyzeti terv létrehozása

(1) Az egyes tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai a földgázvállalkozásokkal, a lakossági és ipari gázfogyasztók és más érdekelt felek érdekeit képviselő hatáskörrel rendelkező szervezetekkel és a nemzeti szabályozó hatósággal – abban az esetben, ha ez utóbbi nem azonos a hatáskörrel rendelkező hatósággal – folytatott konzultációt követően, és a (3) bekezdés sérelme nélkül tagállami szinten elkészítik a következőket:

- a) olyan megelőzési cselekvési terv, amely tartalmazza az azonosított kockázatok enyhítésére szolgáló intézkedéseket, a 9. cikknek megfelelően végzett kockázatértékeléssel összhangban; valamint
- b) olyan vészhelyzeti terv, amely tartalmazza a gázellátási zavar hatását megszüntető vagy enyhítő intézkedéseket, a 10. cikkel összhangban.

(2) Megelőzési cselekvési terv és vészhelyzeti terv tagállami szinten való elfogadását megelőzően a hatáskörrel rendelkező hatóságok legkésőbb 2012. június 3-ig elküldik egymásnak megelőzési cselekvési terv és vészhelyzeti terv tervezetüket, és megfelelő regionális szinten konzultálnak egymással és a Bizottsággal annak biztosítása érdekében, hogy terveik és intézkedéseik tervezete ne legyen összeegyeztethetetlen más tagállamok megelőzési cselekvési tervével és vészhelyzeti tervével, és megfeleljen e rendeletnek és az egyéb uniós jog rendelkezéseinek. Ilyen konzultációt kell folytatni különösen a szomszédos tagállamok, nevezetesen a gázszigetet alkotó, elszigetelt rendszerek és a velük szomszédos tagállamok között, és a konzultáció kiterjedhet például a IV. mellékletbe foglalt tájékoztató jellegű jegyzékben szereplő tagállamokra.

(3) A (2) bekezdésben említett konzultációk és a Bizottság lehetséges ajánlásai alapján az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságok dönthetnek úgy, hogy regionális szintű közös megelőzési cselekvési tervet (a továbbiakban: közös megelőzési cselekvési tervek) és regionális szintű közös vészhelyzeti tervet (a továbbiakban: közös vészhelyzeti tervek) készítenek, a tagállami szinten létrehozott tervek kiegészítésére. Közös tervek esetén az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságok adott esetben arra törekcszenek, hogy megállapodásokat kössenek a regionális együttműködés megvalósítása érdekében. Szükség esetén a tagállamok hivatalosan jóváhagyják ezeket a megállapodásokat.

(4) A megelőzési cselekvési terv és a vészhelyzeti terv tagállami és/vagy regionális szinten történő kidolgozása és végrehajtása során a hatáskörrel rendelkező hatóság kellő mértékben figyelembe veszi a gázrendszer mindenkor biztonságos működését, valamint foglalkozik a hálózat működését befolyásoló technikai akadályokkal, többek között azokkal a műszaki és biztonsági okokkal, amelyek miatt vészhelyzet esetén az áramlás csökkentésére kerülhet sor, és ezeket rögzíti e tervekben.

(5) A megelőzési cselekvési terveket és a vészhelyzeti terveket, köztük adott esetben a közös terveket legkésőbb 2012. december 3-ig el kell fogadni, és nyilvánosságra kell hozni. Ezekről késedelem nélkül értesíteni kell a Bizottságot. A Bizottság tájékoztatja a gázkoordinációs csoportot. A hatáskörrel rendelkező hatóságok biztosítják a tervek végrehajtásának rendszeres nyomonkövetését.

(6) Az (5) bekezdésben említett tervekről hatáskörrel rendelkező hatóságok általi értesítést követő három hónapon belül:

- a) A Bizottság értékeli az említett terveket a b) ponttal összhangban. Ennek érdekében a Bizottság konzultációt folytat az említett tervekről a gázkoordinációs csoporttal és véleményét kellő mértékben figyelembe veszi. A Bizottság tervek értékeléséről jelentést nyújt be a gázkoordinációs csoportnak; és

b) amennyiben e konzultációk alapján a Bizottság

i. úgy értékeli, hogy a megelőzési cselekvési terv vagy a vészhelyzeti terv nem alkalmas a kockázatértékelésben megállapított kockázatok hatékony csökkentésére, javasolhatja a szóban forgó terv módosítását a hatáskörrel rendelkező hatóságnak vagy hatóságoknak;

ii. úgy véli, hogy a megelőzési cselekvési terv vagy a vészhelyzeti terv nem egyeztethető össze a kockázati forgatókönyvekkel vagy más hatáskörrel rendelkező hatóság terveivel, vagy nem felel meg e rendelet előírásainak vagy az uniós jog más rendelkezéseinek, előírja a szóban forgó terv módosítását;

iii. úgy véli, hogy a megelőzési cselekvési terv veszélyezteti más tagállamok vagy az Unió egésze gázellátásának biztonságát, felkéri a hatáskörrel rendelkező hatóságot a megelőzési cselekvési terv felülvizsgálatára, és egyedi ajánlásokat tehet módosítására. A Bizottság részletesen megindokolja a határozatát.

(7) A Bizottság (6) bekezdés b) pontjának ii. alpontjában említett kérésről szóló értesítésétől számított négy hónapon belül az érintett hatáskörrel rendelkező hatóság módosítja a megelőzési cselekvési tervét vagy a vészhelyzeti tervét és a módosított tervről értesíti a Bizottságot, vagy tájékoztatja a Bizottságot azon indokokról, hogy miért vitatja a határozatot. Egyet nem értés esetén a Bizottság a hatáskörrel rendelkező hatóság választását követő két hónapon belül visszavonhatja a kérését, vagy a kérdés megvitatása céljából összehívhatja az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságokat, és amennyiben szükségesnek tartja, a gázkoordinációs csoportot. A Bizottság a terv bármilyen módosítására irányuló kérését részletesen megindokolja. A hatáskörrel rendelkező hatóság teljes mértékben figyelembe veszi a Bizottság álláspontját. Amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság végső határozata eltér a Bizottság álláspontjától, a hatáskörrel rendelkező hatóság köteles ezt megindokolni, és az indokolást a határozattal és a Bizottság álláspontjával együtt nyilvánosságra hozni a Bizottság álláspontjának kézhezvételétől számított két hónapon belül. Adott esetben a hatáskörrel rendelkező hatóság a módosított tervet késedelem nélkül nyilvánosságra hozza.

(8) A Bizottság (6) bekezdés b) pontjának iii. alpontjában említett határozatáról szóló értesítésétől számított három hónapon belül az érintett hatáskörrel rendelkező hatóság módosítja a megelőzési cselekvési tervét és a módosított tervről értesíti a Bizottságot, vagy tájékoztatja a Bizottságot azon indokokról, hogy miért vitatja a határozatot. Egyet nem értés esetén a hatáskörrel rendelkező hatóság választását követő két hónapon belül a Bizottság határozhat a kérés módosításáról, illetve visszavonásáról. Ha a Bizottság fenntartja a kérését, az erről szóló határozatáról szóló értesítéstől számított két hónapon belül az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságnak módosítania kell a tervet a Bizottság (6) bekezdés b) pontja iii. alpontjában említett ajánlásainak lehető legnagyobb mértékű figyelembevételével, és ezt be kell jelentenie a Bizottságnak.

A Bizottság tájékoztatja a gázkoordinációs csoportot és kellően figyelembe veszi annak ajánlásait a módosított tervről szóló véleményének kidolgozásakor, amelyet a hatáskörrel rendelkező hatóság értesítését követő két hónapon belül ki kell adni. Az érintett hatáskörrel rendelkező hatóság a Bizottság véleményének lehető legnagyobb mértékű figyelembevételével a vélemény kézhezvételétől számított két hónapon belül elfogadja és nyilvánosságra hozza a módosított tervet.

(9) Az érzékeny üzleti információk titkosságát meg kell őrizni.

5. cikk

A nemzeti és közös megelőzési cselekvési tervek tartalma

(1) A nemzeti és közös megelőzési cselekvési terveknek a következőket kell tartalmazniuk:

- a) a 9. cikkben meghatározott kockázatértékelés eredményei;
- b) a 6. és 8. cikkben említett infrastruktúra- és ellátási előírások teljesítésére szolgáló intézkedések, mennyiségek, kapacitások és időzítés, köztük adott esetben az a mérték, ameddig a 6. cikk (2) bekezdésének megfelelően a keresletoldali intézkedések kielégítően és kellő időben ellensúlyozni tudják az ellátás zavarát, a közös érdekű egyetlen legnagyobb gázinfrastruktúra azonosítása a 6. cikk (3) bekezdésének alkalmazása esetén, valamint a 8. cikk (2) bekezdésének megfelelő szigorított ellátási előírások;
- c) a földgázipari vállalkozásokra és egyéb hatáskörrel rendelkező szervekre rótt kötelezettségek, többek között a gázrendszer biztonságos működése érdekében rájuk rótt kötelezettségek;
- d) a beazonosított kockázatok kezelésére szolgáló egyéb megelőző intézkedések, mint például a szomszédos tagállamok közötti összeköttetések javítása iránti igény és a gázellátási útvonalak és források diverzifikációjának lehetőségei, annak érdekében, hogy adott esetben a gázellátás a lehető leghosszabb ideig minden fogyasztó számára fenntartható legyen;
- e) adott esetben a 4. cikk (3) bekezdésében említett közös megelőzési cselekvési tervek és közös vészhelyzeti tervek kidolgozása érdekében egyéb tagállamokkal folytatott együttműködés mechanizmusai;
- f) információ a meglévő és a jövőbeli rendszerösszekötőkről, többek között az Unió gázhálózatához való hozzáférés biztosítókról, a határkeresztesző áramlásról, a határokon átnyúló tároláshoz való hozzáférésről és a gáz mindkét irányban való szállítását szolgáló fizikai kapacitásról („kétirányú kapacitás”), különösen vészhelyzet esetén;
- g) valamennyi, a gázellátás biztonságával összefüggő közszolgálati kötelezettségről szóló információ.

(2) A nemzeti és közös megelőzési cselekvési tervek, különösen a 6. cikkben meghatározott infrastruktúra-előírások teljesítésére szolgáló intézkedések, figyelembe veszik a földgázpiaci ENTSO által a 715/2009/EK rendelet 8. cikke (10) bekezdésének megfelelően elkészítendő, az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózati fejlesztési tervet.

(3) A nemzeti és közös megelőzési cselekvési tervek elsősorban piaci intézkedéseken alapulnak és figyelembe veszik az intézkedések gazdasági hatását, eredményességét és hatékonyságát, a belső energiapiac működésére, valamint a környezetre és a fogyasztókra gyakorolt hatást, nem rónak túlzott terhet a földgázvállalkozásokra és nem befolyásolják hátrányosan a gáz belső piacának működését.

(4) A nemzeti és közös megelőzési cselekvési terveket két évente naprakésszé kell tenni, kivéve, ha a körülmények ennél gyakoribb felülvizsgálatot kívánnak meg, és a terveknek tükrözniük kell a naprakésszé tett kockázateértékelést is. A hatáskörrel rendelkező hatóságok közötti, a 4. cikk (2) bekezdésében előírt konzultációt a naprakésszé tett tervek elfogadása előtt kell megtartani.

6. cikk

Infrastruktúra-előírások

(1) A tagállamok, illetve ha egy tagállam úgy rendelkezik, a hatáskörrel rendelkező hatóság biztosítja a szükséges intézkedések megtételét annak érdekében, hogy legkésőbb 2014. december 3-ig az egyetlen legnagyobb gázinfrastruktúra kiesése esetén a fennmaradó infrastruktúra az I. melléklet 2. pontjában leírt N-1 képletnek megfelelően meghatározott kapacitása képes legyen – e cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül – a számítási terület teljes gázigényét kielégíteni egy olyan napon, amelyet rendkívül magas, a statisztikai valószínűség szerint húszévenként egyszer előforduló gázkereslet jellemez. Ez adott esetben és szükség esetén nem sérti a rendszerüzemeltetők azon felelősségét, hogy a kapcsolódó beruházásokat megtegyék és a szállítási rendszer-üzemeltetők 2009/73/EK irányelvben és a 715/2009/EK rendeletben meghatározott kötelezettségeit.

(2) Az az előírás, amelynek megfelelően biztosítani kell, hogy a fennmaradó infrastruktúra rendelkezzen az (1) bekezdésben említett teljes gázigény kielégítéséhez szükséges kapacitással, akkor is teljesítettnek tekintendő, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság a megelőzési cselekvési tervben bizonyítja, hogy megfelelő, piaci alapú, keresletoldali intézkedésekkel az ellátási zavar kellő mértékben és időben ellensúlyozható. E célra az I. melléklet 4. pontjában leírt képlet alkalmazandó.

(3) Adott esetben a 9. cikkben említett kockázateértékelésnek megfelelően az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságok határozhatnak úgy, hogy az e cikk (1) bekezdésében megállapított kötelezettséget nemzeti szint helyett regionális szinten kell teljesíteni. Ebben az esetben a 4. cikk (3) bekezdésének megfelelően közös megelőzési cselekvési tervet kell létrehozni. Az I. melléklet 5. pontja alkalmazandó.

(4) Minden hatáskörrel rendelkező hatóság az érintett földgázvállalkozásokkal folytatott konzultációt követően haladéktalanul jelenti a Bizottságnak az (1) bekezdésben megállapított előírásoktól való bármiféle eltérést, és tájékoztatja a Bizottságot az ilyen megfelelés hiányának okairól.

(5) A szállítási rendszer-üzemeltetőknek a lehető legrövidebb időn belül, de legkésőbb 2013. december 3-ig ki kell alakítaniuk a kétirányú áramlást lehetővé tevő állandó kapacitást valamennyi, tagállamok közötti határkeresztesző rendszerösszekötőn, kivéve:

a) olyan esetekben, mint a termelő létesítményekhez, LNG-létesítményekhez és elosztóhálózatokhoz csatlakozó összekötők, vagy

b) ha a 7. cikknek megfelelően megadott mentesség áll fenn.

A szállítási rendszer-üzemeltetők az ellenirányú gázáramlás lehetővé tétele érdekében 2013. december 3-ig módosítják a szállítási rendszer egy részének vagy egészének működését a határkeresztesző rendszerösszekötőkön.

(6) Ha a kétirányú kapacitás egy adott határkeresztesző rendszerösszekötő esetében már létezik vagy kiépítés alatt áll, az (5) bekezdés első albekezdésében említett kötelezettség teljesítettnek minősül, kivéve, ha az ellátás biztonságára hivatkozva egy vagy több tagállam kérte e kapacitás növelését. Ha ilyen, a kapacitás növelésére irányuló kérést nyújtottak be, a 7. cikkben meghatározott eljárás alkalmazandó.

(7) A tagállamok, illetve ha egy tagállam úgy rendelkezik, a hatáskörrel rendelkező hatóság biztosítja, hogy első lépésként a piac vizsgálata átlátható, részletes és megkülönböztetésmentes módon történjen annak értékelésére, hogy az (1) és (5) bekezdésben megállapított kötelezettségek teljesítéséhez szükséges infrastrukturális beruházásokat megkívánja-e a piaci helyzet.

(8) A nemzeti szabályozó hatóságok figyelembe veszik az (1) bekezdésben megállapított kötelezettség teljesítésének tényleges költségeit és az állandó kétirányú kapacitás kialakításához szükséges költségeket annak érdekében, hogy megfelelő ösztönzőket állapítsanak meg a díjak vagy a módszerek átlátható és részletes módon történő rögzítésekor és jóváhagyásakor a 2009/73/EK irányelv 41. cikkének (8) bekezdésével és a 715/2009/EK rendelet 13. cikkével összhangban. Amennyiben a kétirányú kapacitás kialakítása érdekében a piaci helyzet nem kíván meg beruházást, és ahol e beruházásnak egyenlő több tagállamban jelentkeznek költségei, vagy egy tagállamban egy vagy több tagállam előnyére, az érintett tagállamok nemzeti szabályozó hatóságai közösen határoznak a költségek elosztásáról még az előtt, hogy a beruházásokról határoznának. A költségek elosztásával kapcsolatosan különösen azt kell figyelembe venni, hogy az ellátás biztonsága tekintetében az érintett tagállamok milyen arányban részesülnek az infrastrukturális beruházások hasznából. A 713/2009/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó.

(9) A hatáskörrel rendelkező hatóság biztosítja, hogy minden új szállítási infrastruktúra hozzájáruljon az ellátás biztonságához a jól összekapcsolt hálózat fejlesztése révén, ideértve adott esetben az elegendő számú határkeresztező betáplálási és kiadási pontot, a piaci igénnyel és az azonosított kockázatokkal összhangban. A hatáskörrel rendelkező hatóság adott esetben a kockázatértékelésben értékeli, hogy léteznek-e belső szűk keresztmetszetek, és hogy a tagállami beérkező kapacitás és infrastruktúrák, különösen a szállítóhálózatok, képesek-e a tagállami gázáramlást a kockázatértékelésben megállapított egyetlen legnagyobb gázinfrastruktúra kiesése esetén követendő forgatókönyvhöz igazítani.

(10) Luxemburg, Szlovénia és Svédország kivételként nem köteles az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesítésére, de törekszik ennek megtételére, mialatt a 8. cikknek megfelelően biztosítja a gázellátást a védett fogyasztóknak. Ez a kivétel az alábbi feltételek fennállása mellett alkalmazandó:

- a) Luxemburg esetében: legalább két rendszerösszekötővel rendelkezik más tagállamokkal, legalább két különböző ellátási forrása van, és saját területén nincsenek gáztároló létesítményei vagy LNG-létesítménye;
- b) Szlovénia esetében: legalább két rendszerösszekötővel rendelkezik más tagállamokkal, legalább két különböző ellátási forrása van, és saját területén nincsenek gáztároló létesítményei vagy LNG-létesítménye;
- c) Svédország esetében: területén keresztül nem történik gázszállítás más tagállamba, éves nemzeti gázfogyasztása kevesebb mint 2 millió tonna, és kevesebb mint a teljes, a gázból történő elsődleges energiafogyasztás 5 %-a.

E három tagállam átlátható, részletes és megkülönböztetésmentes módon biztosítja a piac rendszeres vizsgálatát az infrastrukturális beruházások szempontjából, és a vizsgálatok eredményét nyilvánosságra hozza.

Az első albekezdésben említett tagállamok értesítik a Bizottságot az abban az albekezdésben meghatározott feltételekben bekövetkezett bármiféle változásról. Az első albekezdésben megállapított kivétel nem alkalmazandó attól kezdve, hogy a feltételek valamelyike nem teljesül.

Az első albekezdésben említett országok 2018. december 3-ig jelentést nyújtanak be a Bizottsághoz, amelyben ismertetik a helyzetet az első albekezdésben meghatározott feltételekre vonatkozóan, valamint a kilátásokat az (1) bekezdésben megállapított kötelezettségek teljesítésére vonatkozóan, figyelembe véve az infrastrukturális előírásoknak való megfelelés gazdasági hatását, a piac vizsgálatának eredményét és a régióbeli gázpiaci fejleményeket és gázinfrastruktúra-projekteteket. A jelentés alapján és amennyiben az ezen bekezdés első albekezdésében megállapított feltételek még mindig fennállnak, a Bizottság határozhat úgy, hogy az első albekezdésben említett kivétel további négy éven keresztül alkalmazandó marad. Kedvező határozat esetén

az ezen albekezdésben meghatározott eljárást négy év után meg kell ismételni.

7. cikk

A kétirányú kapacitás kialakítására vagy mentességre irányuló eljárás

(1) A tagállamok közötti valamennyi határokon átnyúló rendszerösszeköttetés esetén – kivéve a 6. cikk (5) bekezdésének a) pontja szerint mentesítetteket, illetve azokat, ahol a kétirányú kapacitás már kiépült vagy kiépítés alatt áll és az ellátás biztonságára hivatkozva egyetlen tagállam sem kért továbbfejlesztést – a szállítási rendszer üzemeltetőinek az összes többi érintett szállítási rendszer-üzemeltetővel való konzultációt követően legkésőbb 2012. március 3-ig be kell nyújtania tagállamának, vagy amennyiben a tagállam úgy írja elő, hatáskörrel rendelkező hatóságainak vagy szabályozó hatóságainak (e cikk alkalmazásában együttesen az „érintett hatóságok”) a következőket:

a) javaslatot a kétirányú kapacitás kialakítására; vagy

b) a kétirányú kapacitás kialakítására irányuló kötelezettség alóli mentesítésre vonatkozó kérelmet.

(2) Az ellenirányú áramlást lehetővé tévő kapacitás kialakítására irányuló, az (1) bekezdésben említett javaslat vagy a mentesítésre vonatkozó kérelem alapjának meghatározásához fel kell mérni a piaci keresletet, a keresletre és kínálatra vonatkozó előrejelzéseket, a műszaki megvalósíthatóságot, az ellenirányú áramlást lehetővé tévő kapacitás költségeit, beleértve a szállítási rendszer ebből következő megerősítését, valamint az ellátás biztonságát érintő előnyöket, adott esetben figyelembe véve továbbá azt, hogy az ellenirányú áramlást lehetővé tévő kapacitás – egyéb esetleges intézkedésekkel együtt – hogyan járulhat hozzá a 6. cikkben meghatározott infrastruktúra-előírások betartásához az ellenirányú áramlást lehetővé tévő kapacitás előnyeit élvező tagállamok számára.

(3) A javaslatra vagy mentesítésre irányuló kérelmet kézhez kapó érintett hatóság késedelem nélkül értesíti a kockázatértékelés alapján az ellenirányú áramlást lehetővé tévő kapacitás előnyeit élvező egyéb tagállamok érintett hatóságait és a Bizottságot a javaslatról vagy a mentesítésre irányuló kérelemről. Az érintett hatóság az említett értesítés kézhezvételétől számított négy hónapon belül véleménynyilvánítási lehetőséget biztosít az említett érintett hatóságok és a Bizottság számára.

(4) A (3) bekezdésben említett határidő lejárától számított 2 hónapon belül a (2) bekezdésben említett feltételek és a 9. cikkkel összhangban elvégzett kockázatértékelés alapján, az e cikk (3) bekezdésében meghatározottak szerint kézhez kapott vélemények teljes körű figyelembevételével, valamint a nem szigorúan gazdasági tényezők, például a gázellátás biztonsága és a belső gázpiachoz történő hozzájárulás figyelembevételével az érintett hatóság:

- a) mentesítést ad, amennyiben az ellenirányú áramlást lehetővé tévő kapacitás egyetlen tagállamban vagy régióban sem javítaná jelentősen a gázellátás biztonságát, vagy amennyiben a beruházás költségei jelentős mértékben meghaladnák az ellátás biztonsága tekintetében várható hasznot; vagy
- b) elfogadja az ellenirányú áramlást lehetővé tévő kapacitás kialakítására irányuló javaslatot; vagy
- c) felszólítja a szállításirendszer-üzemeltetőt javaslata módosítására.

Az érintett hatóság késelem nélkül értesíti a Bizottságot határozatáról, és mellékeli hozzá a határozatát megindokoló valamennyi vonatkozó információt, ideértve az e cikk (3) bekezdésének megfelelően kézhez kapott véleményeket is. Az érintett hatóságok törekednek annak biztosítására, hogy az azonos vagy egymástól kölcsönösen függő összeköttetési pontokat vagy összekapcsolt vezetékeket érintő egymástól kölcsönösen függő határozatok ne mondjanak ellent egymásnak.

(5) Amennyiben ellentmondás merül fel az érintett hatóság határozata és az egyéb érintett hatóságok véleményei között, a Bizottság az említett értesítés kézhezvételétől számított két hónapon belül felkérheti az érintett hatóságot határozatának módosítására. Az időtartam egy hónappal meghosszabbítható, amennyiben a Bizottság további információt kér. A Bizottság az érintett hatóság határozatának módosítására irányuló javaslatát a (2) bekezdésben, valamint a (4) bekezdés a) pontjában megállapított tényezők és előírások alapján hozza, figyelembe véve az érintett hatóság határozata alapjául szolgáló indokokat. Az érintett hatóság eleget tesz a kérésnek, és négy héten belül módosítja határozatát. Abban az esetben, ha a Bizottság e két hónapon belül nem jár el, akkor úgy tekintendő, hogy nem emel kifogást az érintett hatóság határozatával szemben.

(6) Amennyiben a 9. cikkel összhangban elvégzett kockázatértékelés eredményei azt mutatják, hogy az ellenirányú áramlást lehetővé tévő további kapacításra van szükség, az e cikk (1)–(5) bekezdéseiben megállapított eljárást egy szállításirendszer-üzemeltető, egy érintett hatóság vagy a Bizottság kérésére meg kell ismételni.

(7) A Bizottság és az érintett hatóság az érzékeny üzleti információk titkosságát minden esetben megőrzi.

8. cikk

Ellátási előírások

(1) A hatáskörrel rendelkező hatóság előírja az általa azonosított földgázvállalkozásoknak, hogy hozzanak intézkedéseket a

tagállami védett fogyasztók gázellátása érdekében a következő esetekben:

- a) valamely hétnapos csúcsidőszakban tapasztalt rendkívüli hőmérséklet, amely statisztikai valószínűsége szerint minden 20 évben egyszer fordul elő;
- b) valamely legalább 30 napos időszakban tapasztalt kivételesen nagy gázigény, amely statisztikai valószínűsége szerint minden 20 évben egyszer fordul elő; valamint
- c) átlagos téli körülmények között az egyetlen legnagyobb gázinfrastruktúra zavarainak fennállása esetén legalább 30 napig.

A hatáskörrel rendelkező hatóság legkésőbb 2012. június 3-ig azonosítja az első albekezdésben említett földgázvállalkozásokat.

(2) Az ellátási előírásnak az (1) bekezdés b) és c) pontjában említett 30 napos időszakot meghaladó bármilyen megszigorítása, illetve bármilyen további kötelezettségnek a gázellátás biztonsága érdekében történő előírása a 9. cikkben említett kockázatértékelésen alapul, megjelenik a megelőzési cselekvési tervben, továbbá:

- a) a 3. cikk (6) bekezdésével összhangban történik;
- b) nem torzíja indokolatlanul a versenyt és nem akadályozza a gáz belső piacának működését;
- c) nem befolyásolja hátrányosan egy másik tagállam képességét arra, hogy az nemzeti, uniós vagy regionális vészhelyzet esetén e cikkel összhangban ellássa védett fogyasztóit; és
- d) uniós vagy regionális vészhelyzet esetén megfelel a 11. cikk (5) bekezdésében előírt kritériumoknak.

A szolidaritás szellemében a hatáskörrel rendelkező hatóság a megelőzési cselekvési és vészhelyzeti tervekben meghatározza, hogy a szigorított ellátási előírásokat vagy a földgázvállalkozások számára előírt további kötelezettségeket hogyan lehet uniós vagy regionális vészhelyzet esetén időszakosan enyhíteni.

(3) A hatáskörrel rendelkező hatóság által az (1) és a (2) bekezdés alapján meghatározott időszakokat követően, illetve az (1) bekezdésben meghatározottaknál súlyosabb körülmények között a hatáskörrel rendelkező hatóság és a földgázvállalkozások minden tőlük telhetőt megtesznek a gázellátás fenntartása érdekében, elsősorban a védett fogyasztók számára.

(4) Az e cikkben meghatározott ellátási előírások teljesítése érdekében a földgázvállalkozásokra megállapított kötelezettségeknek megkülönböztetésmenteseknek kell lenniük, és nem róhatnak indokolatlan terheket e vállalkozásokra.

(5) A földgázvállalkozások adott esetben regionális vagy uniós szinten is teljesíthetik e kötelezettségeket. A hatáskörrel rendelkező hatóság nem kötelezhet arra, hogy az e cikkben megállapított előírásokat kizárólag a területén belül elhelyezkedő infrastruktúrák alapján teljesítsék.

(6) A hatáskörrel rendelkező hatóság biztosítja, hogy a védett fogyasztók ellátásának feltételei a belső földgázpiac megfelelő működésének sérelme nélkül, az árak pedig a készletek piaci értékének figyelembevételével kerüljenek megállapításra.

9. cikk

Kockázatértékelés

(1) Minden hatáskörrel rendelkező hatóságnak legkésőbb 2011. december 3-ig a következő közös elemek alapján teljes körű kockázatértékelést kell végeznie a gázellátás biztonságára vonatkozóan a tagállamában:

- a) a 6. és a 8. cikkben meghatározott előírások felhasználásával, feltüntetve az N-1 képlet kiszámításának módját, a – többek között az N-1 képlet regionális szintű kiszámításához – alkalmazott feltételezéseket, valamint a számításhoz szükséges adatokat;
- b) tekintetbe véve minden vonatkozó országos és regionális körülményt, elsősorban a piac méretét, a hálózati konfigurációt, a tényleges, beleértve az érintett tagállamból kifelé történő áramlást, a gáz kétirányú fizikai áramlásának lehetőségét, beleértve a szállítási rendszer ebből következő megerősítésének esetleges szükségét, a meglévő termelési és tárolási kapacitást, a földgáz szerepét az energiaellátás összetételében, különösen a távfűtés és a villamosenergia-termelés és az ipar működése tekintetében, valamint a biztonsággal és a gáz minőségével kapcsolatos megfontolásokat;
- c) különböző olyan, rendkívül magas gázkereslettel és ellátási zavarral jellemzett forgatókönyvek alapulvételével, mint a fő szállítási infrastruktúrák, készletek vagy LNG-terminálok kiesése, valamint a harmadik országbeli szállítóktól érkező ellátás zavara, figyelembe véve ezek előfordulásának eddigi eseteit, valószínűségét, jellegzetes időpontját, gyakoriságát és időtartamát, valamint adott esetben geopolitikai kockázatait, és felmérve e forgatókönyvek várható következményeit;
- d) a kockázatok más tagállamokkal való kölcsönhatásainak és összefüggéseinek azonosításával, beleértve többek között a rendszerösszekötőket, a határokon átnyúló ellátást, a tárolási

létesítményekhez való határokon átnyúló hozzáférést és a kétirányú kapacitást;

- e) minden határon elhelyezkedő betáplálási és kiadási pont maximális rendszerösszekötő kapacitásának figyelembevételével.

(2) A 4. cikk (3) bekezdése alkalmazása esetében az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságok regionális szinten közös kockázatértékelést is végeznek.

(3) A földgázvállalkozások, az ipari gázfogyasztók, a lakossági és az ipari gázfogyasztók érdekeit képviselő érintett szervezetek, valamint a tagállamok és a nemzeti szabályozási hatóság – ha nem azonos a hatáskörrel rendelkező hatósággal – együttműködnek a hatáskörrel rendelkező hatósággal, és kérésére minden, a kockázatértékeléshez szükséges információt rendelkezésre bocsátanak.

(4) A kockázatértékelést a 4. cikkben említett megelőzési cselekvési terv és vészhelyzeti terv elfogadását követően legkésőbb 18 hónappal kell először naprakésszé tenni, majd azt követően kétfévente meg kell ismételni az adott év szeptember 30. előtt, kivéve, ha a körülmények ennél gyakoribb ismétlést kívánnak meg. A kockázatértékelésnek figyelembe kell vennie a 6. cikkben meghatározott infrastruktúra-előírásoknak való megfeleléshez szükséges beruházások terén történt előrelépéseket és az új, alternatív megoldások megvalósítása során tapasztalható országspecifikus nehézségeket.

(5) A kockázatértékelést késedelem nélkül a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani, beleértve a frissített verziókat is.

10. cikk

Vészhelyzeti tervek és válságszintek

(1) A nemzeti és közös vészhelyzeti tervek:

- a) a (3) bekezdés szerinti válságszintekre épülnek;
- b) meghatározzák a földgázvállalkozások és az ipari gázfogyasztók, többek között az érintett villamosenergia-termelők szerepét és felelősségi körét, tekintetbe véve azt, hogy a gázellátás zavara esetén ezek különböző mértékben érintettek, valamint kapcsolattartásukat a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal és – adott esetben – a nemzeti szabályozó hatóságokkal a (3) bekezdésben meghatározott egyes válságszintek esetén;
- c) meghatározzák a hatáskörrel rendelkező hatóságok, valamint a 2. cikk (2) bekezdésében említett módon az e cikk (3) bekezdésében meghatározott egyes válságszintek esetén feladatokkal megbízott többi szerv szerepét és felelősségi körét;

- d) biztosítják, hogy a földgázvállalkozások és az ipari gázfogyasztók valamennyi válságszinten elegendő lehetőséget kapjanak a reagálásra;
- e) adott esetben meghatározzák távfűtéshez és a földgázból előállított villamos energiához szükséges gázellátásban beálló zavarok enyhítése érdekében hozandó intézkedéseket és lépéseket;
- f) létrehozzák az egyes válságszintek esetében követendő részletes eljárásokat és intézkedéseket, beleértve az információ-áramlásra vonatkozó kapcsolódó mechanizmusokat is;
- g) kijelölik a válságkezelőt vagy a válságkezelő csoportot, és meghatározzák szerepét;
- h) megállapítják, hogy az elsősorban a II. mellékletben felsorolt, piaci alapú intézkedések mennyiben járulnak hozzá a riasztási szint szerinti helyzet megoldásához, illetőleg a vészhelyzeti szint szerinti helyzet enyhítéséhez;
- i) megállapítják az elsősorban a III. mellékletben felsorolt, a vészhelyzeti szint esetében tervezett vagy végrehajtandó nem piaci alapú intézkedések hozzájárulását, és értékelik, hogy a válság megoldásához milyen mértékben van szükség ilyen nem piaci alapú intézkedések meghozatalára, értékelik ezen intézkedések hatását, és meghatározzák a végrehajtásukhoz szükséges eljárásokat, figyelemmel arra, hogy a nem piaci alapú intézkedések csak akkor alkalmazandók, ha a piaci alapú mechanizmusok önmagukban már nem képesek az ellátás biztosítására, különösen a védett fogyasztók számára;
- j) minden válságszint esetében leírják a többi tagállammal való együttműködés mechanizmusait;
- k) részletezik, hogy a riasztási és a vészhelyzeti szintek esetében milyen jelentéstételi kötelezettségei vannak a földgázvállalkozásoknak;
- l) meghatározzák a gáz elérhetővé tétele érdekében vészhelyzet esetén teendő, előre meghatározott intézkedések listáját, beleértve az ilyen intézkedésekben részt vevő felek közötti üzleti megállapodásokat és adott esetben a földgázvállalkozások számára biztosított ellentételezési mechanizmusokat, megfelelően tiszteletben tartva az érzékeny adatok titkoságát. Az ilyen intézkedések a tagállamok és/vagy földgázvállalkozások közötti, határokon átnyúló megállapodásokat is magukban foglalhatnak.

(2) A nemzeti és közös vészhelyzeti terveket kétévente naprakésszé kell tenni, kivéve, ha a körülmények ennél gyakoribb felülvizsgálatot kívánnak meg, és bele kell foglalni a naprakésszé tett kockázatértékelést is. A hatáskörrel rendelkező hatóságok közötti, a 4. cikk (2) bekezdésében előírt konzultációt a naprakésszé tett tervek elfogadása előtt kell megtartani.

(3) A három fő válságszint a következő:

- a) Korai előrejelzési szint (korai előrejelzés): ha konkrét, komoly és megbízható információ áll rendelkezésre arról, hogy olyan eseményre kerülhet sor, amely várhatóan jelentős mértékben ronthat az ellátás helyzetén, és amely várhatóan a riasztási szint vagy a vészhelyzeti szint előidézéséhez vezet; a korai előrejelzési szint a korai előrejelző mechanizmus révén aktíválható.
- b) Riasztási szint (riasztás): ha ellátási zavar támad, vagy rendkívül magas a gázkereslet, amely jelentős mértékben az ellátás romlását eredményezi, de a piac még képes a zavar vagy a keresletemelkedés kezelésére anélkül, hogy nem piaci intézkedésekhez kellene folyamodni;
- c) Vészhelyzeti szint (vészhelyzet): rendkívül magas gázkereslet, jelentős ellátási zavar vagy az ellátási helyzet egyéb jelentős mértékű romlása esetén, illetve ha valamennyi vonatkozó piaci intézkedést meghoztak, de a gázellátás nem képes kielégíteni a fennmaradó gázkeresletet, és ezért további, nem piaci intézkedéseket kell hozni elsősorban annak érdekében, hogy a 8. cikknek megfelelően biztosítható legyen a gázellátás a védett fogyasztók számára.

(4) A nemzeti és közös vészhelyzeti terveknek biztosítania kell, hogy a 715/2009/EK rendeletnek megfelelően az infrastruktúrához való, határokon átnyúló hozzáférés – amennyire ez műszaki és biztonsági szempontból lehetséges – vészhelyzet esetén is fennmaradjon. A terveknek összhangban kell állniuk e rendelet 3. cikkének (6) bekezdésével, és nem vezethetnek be olyan intézkedést, amely indokolatlanul korlátozza a határokon átnyúló gázáramlást.

(5) Amikor a hatáskörrel rendelkező hatóság a (3) bekezdésben említett valamely válságszintet kihirdeti, azonnal értesíti a Bizottságot, és minden szükséges információt a rendelkezésére bocsát, különösen az általa meghozni kívánt intézkedésről. Olyan vészhelyzet esetén, amelynek eredményeképpen az Uniót és tagállamait segítségnyújtásra szólíthatják fel, az érintett tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága haladéktalanul értesíti a Bizottság Polgári Védelmi Megfigyelő és Információs Központját.

(6) Ha a hatáskörrel rendelkező hatóság vészhelyzetet hirdet ki, követnie kell a vészhelyzeti tervben előre meghatározott intézkedéseket, és haladéktalanul értesítenie kell a Bizottságot, különösen az (1) bekezdés alapján általa meghozni kívánt intézkedésekről. Kellően indokolt, kivételes körülmények között a hatáskörrel rendelkező hatóság hozhat a vészhelyzeti tervtől eltérő intézkedéseket. A hatáskörrel rendelkező hatóság azonnal értesíti a Bizottságot, amennyiben ilyen intézkedést kíván hozni, és megindokolja azt.

(7) A tagállamok és különösen a hatáskörrel rendelkező hatóságok biztosítják, hogy:

- a) ne vezessenek be olyan intézkedést, amely bármikor indokolatlanul korlátozza a belső piacon belüli gázáramlást;
- b) ne vezessenek be olyan intézkedést, amely várhatóan komolyan veszélyezteti valamely másik tagállam gázellátását; valamint hogy
- c) a 715/2009/EK rendeletnek megfelelően az infrastruktúrához való, határokon átnyúló hozzáférés – amennyire ez műszaki és biztonsági szempontból lehetséges – a vészhelyzeti tervnek megfelelően fennmaradjon.

(8) A Bizottság a lehető legkorábban, de mindenképpen a hatáskörrel rendelkező hatóságtól az (5) bekezdésben említett információk kézhezvételétől számított öt napon belül, ellenőrzi, hogy a vészhelyzet kihirdetése a (3) bekezdés c) pontja alapján indokolt-e, valamint hogy a meghozott intézkedések a lehető legszorosabban követik a vészhelyzeti tervben felsorolt lépéseket, nem rónak túlzott terhet a földgázvállalkozásokra és megfelelnek a (7) bekezdésnek. A Bizottság valamely hatáskörrel rendelkező hatóság vagy földgázvállalkozás kérésére, illetve saját kezdeményezésére kérheti a hatáskörrel rendelkező hatóságot az intézkedések módosítására, amennyiben azok ellentmondanak a (7) bekezdésben és az e bekezdés első mondatában előírt feltételeknek, illetve a kihirdetett vészhelyzet feloldására, ha a Bizottság úgy véli, hogy az a (3) bekezdés c) pontja alapján már nem indokolt.

A Bizottság kéréséről szóló értesítéstől számított három napon belül a hatáskörrel rendelkező hatóság módosítja intézkedéseit, és erről értesíti a Bizottságot, vagy tájékoztatja a Bizottságot arról, hogy miért nem ért egyet a kéréssel. Ez utóbbi esetben a Bizottság három napon belül módosíthatja vagy visszavonhatja a kérését, vagy a kérdés megfontolása céljából vagy összehívhatja az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságot vagy adott esetben a hatáskörrel rendelkező hatóságokat, és amennyiben szükségesnek tartja, a gázkoordinációs csoportot. A Bizottság részletes indokolást fogalmaz meg az intézkedés bármilyen módosítására irányuló kérésről. A hatáskörrel rendelkező hatóság teljes mértékben figyelembe veszi a Bizottság álláspontját. Amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság végső döntése eltér a Bizottság álláspontjától, a hatáskörrel rendelkező hatóság köteles megindokolni azt.

11. cikk

Unió és regionális vészhelyzeti válaszlépések

(1) A 10. cikk (8) bekezdése szerinti ellenőrzést követően vészhelyzetet kihirdető valamely hatáskörrel rendelkező hatóság kérésére a Bizottság uniós vészhelyzetet vagy különösen érintett

földrajzi térség vonatkozásában regionális vészhelyzetet hirdethet ki. A 10. cikk (8) bekezdése szerinti ellenőrzést követően vészhelyzetet kihirdető legalább két hatáskörrel rendelkező hatóság kérésére, és amennyiben e vészhelyzetek indokai kapcsolódnak egymáshoz, a Bizottság az esettől függően uniós vészhelyzetet vagy regionális vészhelyzetet hirdet ki. A Bizottság a helyzetnek leginkább megfelelő kommunikációs eszköz alkalmazásával minden esetben kikéri a többi hatáskörrel rendelkező hatóság véleményét, és kellőképpen figyelembe veszi az általuk nyújtott valamennyi vonatkozó információt. Amennyiben úgy értékeli, hogy az uniós vészhelyzet vagy a regionális vészhelyzet fennállása a továbbiakban nem indokolt, a Bizottság megállapítja az uniós vagy regionális vészhelyzet megszűnését. A Bizottság minden esetben indokolja döntését és tájékoztatja a Tanácsot határozatáról.

(2) A Bizottság, amint kihirdette az uniós vagy regionális vészhelyzetet, összehívja a gázkoordinációs csoportot. Az uniós vagy regionális vészhelyzet ideje alatt legalább három tagállam kérésére a Bizottság egy teljes ülés vagy az ülés egy része erejéig a tagállamok és a hatáskörrel rendelkező hatóságok képviselőire korlátozhatja a gázkoordinációs csoportban való részvételt.

(3) Az (1) bekezdésben említett uniós vagy regionális vészhelyzet esetén a Bizottság összehangolja a hatáskörrel rendelkező hatóságok cselekvéseit, teljes mértékben figyelembe véve a gázkoordinációs csoporttal történő konzultációból származó vonatkozó információkat és a konzultáció eredményeit. A Bizottság különösen:

- a) biztosítja az információcserét;
- b) biztosítja a tagállami és regionális szintű intézkedések uniós szintű egységességét és hatékonyságát;
- c) a harmadik országok tekintetében összehangolja az intézkedéseket.

(4) A Bizottság összehívhat egy, a vészhelyzetben érintett tagállamok a 10. cikk (1) bekezdésének g) pontjában említett válságkezelőit magában foglaló válságkezelő csoportot. A Bizottság a válságkezelők egyetértésével egyéb érintett érdekeltet is bevonhat a válságkezelő csoportba. A Bizottság biztosítja, hogy a gázkoordinációs csoport rendszeresen tájékoztatást kapjon a válságkezelő csoport által végzett munkáról.

(5) A tagállamok és különösen a hatáskörrel rendelkező hatóságok biztosítják, hogy:

- a) ne vezessenek be olyan intézkedést, amely bármikor indokolatlanul korlátozza a belső piacon belüli, különösen az érintett piacokra történő gázáramlást;

b) ne vezessenek be olyan intézkedést, amely várhatóan komolyan veszélyezteti valamely másik tagállam gázellátását; és

c) a 715/2009/EK rendeletnek megfelelően az infrastruktúrához való, határokon átnyúló hozzáférés – amennyire ez műszaki és biztonsági szempontból lehetséges – a vészhelyzeti tervnek megfelelően fennmaradjon.

(6) Amennyiben valamely hatáskörrel rendelkező hatóság vagy földgázvállalkozás kérésére, illetve saját kezdeményezésére a Bizottság úgy véli, hogy az uniós vagy regionális vészhelyzet fennállása alatt valamely tagállam vagy hatáskörrel rendelkező hatóság fellépése, vagy valamely földgázvállalkozás magatartása ellentétes az (5) bekezdésben foglaltakkal, a Bizottság felkéri a tagállamot vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságot fellépésének az (5) bekezdésnek való megfelelés biztosítását szolgáló módosítására vagy más intézkedés meghozatalára, tájékoztatva az indokairól. Megfelelő módon figyelembe kell venni a gázrendszer mindenkor biztonságos működtetésének szükségességét.

A Bizottság kéréséről szóló értesítéstől számított három napon belül a tagállam vagy a hatáskörrel rendelkező hatóság módosítja intézkedését, és erről értesíti a Bizottságot, vagy indokolást nyújt be a Bizottsághoz arról, hogy miért nem ért egyet a kéréssel. Ebben az esetben a Bizottság három napon belül módosíthatja vagy visszavonhatja a kérését, vagy a kérdés megvitatása céljából összehívhatja a tagállamot vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságot, és amennyiben szükségesnek tartja, a gázkoordinációs csoportot. A Bizottság részletes indokolást fogalmaz meg az intézkedés bármilyen módosítására irányuló kérésről. A tagállam vagy a hatáskörrel rendelkező hatóság teljes mértékben figyelembe veszi a Bizottság álláspontját. Amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság vagy a tagállam végső döntése eltér a Bizottság álláspontjától, a hatáskörrel rendelkező hatóság vagy a tagállam köteles megindokolni az ilyen döntést.

(7) A Bizottság – a gázkoordinációs csoporttal folytatott konzultációt követően – az iparág szakértőiből és a Bizottság képviselőiből álló állandó tartaléklistát hoz létre egy nyomonkövetési munkacsoport kialakításának céljából. Ez a nyomonkövetési munkacsoport szükség esetén az Unión kívül alkalmazható; az Unióba belépő gázáramlásokat követi nyomon, és azokról jelentést tesz, a szállító és a közvetítő országokkal együttműködésben.

(8) A hatáskörrel rendelkező hatóság a Bizottság Polgári Védelmi Megfigyelő és Információs Központját ellátja információkkal minden segítségnyújtás iránti igényről. A Polgári Védelmi Megfigyelő és Információs Központ értékeli az általános

helyzetet, és tanácsot ad a legérintettebb tagállamoknak és – adott esetben – harmadik országoknak nyújtandó segítségről.

12. cikk

Gázkoordinációs csoport

(1) A gázkoordinációs csoportot a gázellátás biztonságát érintő intézkedések összehangolásának megkönnyítésére hozzák létre. A csoport a tagállamok, különösen azok hatáskörrel rendelkező hatóságai, valamint az Energiaszabályozói Együttműködési Ügynökség és a földgázpiaci ENTSO képviselőiből, valamint az érintett iparágak és fogyasztók képviselői szerveinek képviselőiből áll. A Bizottság a tagállamokkal történő konzultációt követően dönt a csoport összetételéről, biztosítva, hogy az teljes mértékben reprezentatív legyen. A Bizottság tölti be az elnöki tiszteket a csoport ülésein. A csoport eljárási szabályzatot fogad el.

(2) E rendelettel összhangban a gázkoordinációs csoporttal konzultálni kell, és az a Bizottságot különösen a következő kérdésekben segíti:

a) a gázellátás biztonsága mindenkor és különösen vészhelyzet idején;

b) a gázellátás biztonsága szempontjából nemzeti, regionális és uniós szinten jelentőséggel bír minden információ;

c) legjobb gyakorlatok és lehetséges iránymutatások minden érintett fél számára;

d) az ellátás biztonságának szintje, teljesítménymutatók és értékelési módszerek;

e) országos, regionális és uniós forgatókönyvek és a készség szintek tesztelése;

f) a megelőzési cselekvési tervek és a vészhelyzeti tervek értékelése és az azokban előírt intézkedések végrehajtása;

g) az Unióban előforduló vészhelyzeteket kezelő intézkedések összehangolása az Energiaközösséget létrehozó szerződés szerződő feleinek minősülő harmadik országokkal és más harmadik országokkal;

h) a leginkább érintett tagállamok által igényelt segítségnyújtás.

(3) A Bizottság rendszeresen összehívja a gázkoordinációs csoportot, és az üzleti szempontból érzékeny információk bizalmas jellegének tiszteletben tartása mellett megosztja vele a hatáskörrel rendelkező hatóságoktól kapott tájékoztatást.

13. cikk

Információcsere

(1) Amennyiben a tagállamoknak a gázellátás biztonságával kapcsolatos közszolgálati kötelezettségeik vannak, azokat 2011. január 3-ig nyilvánosságra hozzák. Bármilyen későbbi fejleményt vagy a gázellátás biztonságával kapcsolatos bármely további közszolgálati kötelezettséget a tagállamoknak azok elfogadásakor szintén nyilvánosságra kell hozniuk.

(2) Az érintett földgázvállalkozásoknak vészhelyzet idején különösen a következő információkat kell napi rendszerességgel a hatáskörrel rendelkező hatóság rendelkezésére bocsátania:

- a) a gázkereslet és a gázellátás napi előrejelzése a következő három napra;
- b) napi gázáramlás minden határkeresztező betáplálási és kiadási ponton, valamint minden olyan ponton, amely a hálózatot összeköti egy termelőüzemmel, tárolási létesítménnyel vagy LNG-terminállal, millió köbméter per napban kifejezve;
- c) azon időtartam, napban kifejezve, amely alatt a védett fogyasztók gázellátása előreláthatóan biztosítható.

(3) A Bizottságnak jogában áll uniós vagy regionális vészhelyzet esetén felkérni a hatáskörrel rendelkező hatóságot legalább a következők haladéktalan rendelkezésre bocsátására:

- a) a (2) bekezdésben meghatározott információ;
- b) információ a hatáskörrel rendelkező hatóság által tervezett, illetve már végrehajtott, a vészhelyzetet enyhíteni hivatott intézkedésekről és azok eredményességéről;
- c) más hatáskörrel rendelkező hatóságokhoz címzett, további intézkedések meghozatalára való megkeresések;
- d) más hatáskörrel rendelkező hatóságok megkeresésére végrehajtott intézkedések.

(4) A hatáskörrel rendelkező hatóságok és a Bizottság megőrzik az érzékeny üzleti információk titkosságát.

(5) Vészhelyzet után a hatáskörrel rendelkező hatóság a lehető legkorábban, de legkésőbb a vészhelyzet megszüntetése után hat héttel a Bizottság rendelkezésére bocsátja a vészhely-

zetnek és a végrehajtott intézkedések eredményességének részletes értékelését, beleértve a vészhelyzet gazdasági hatásának értékelését, a villamosenergia-ágazatra gyakorolt hatást és az Uniónak és tagállamainak nyújtott, illetőleg a tőlük kapott segítség hatását is. Ezt az értékelést a gázkoordinációs csoport rendelkezésére kell bocsátani és be kell építeni a megelőzési cselekvési tervek és a vészhelyzeti tervek felülvizsgált változataiba.

A Bizottság elemzi a hatáskörrel rendelkező hatóságok értékeléseit, és eredményeiről összesített formában tájékoztatja a tagállamokat, az Európai Parlamentet és a gázkoordinációs csoportot.

(6) Annak érdekében, hogy a Bizottság értékelhesse az ellátásbiztonság uniós szintű helyzetét:

- a) a tagállamok legkésőbb 2011. december 3-ig eljuttatják a Bizottsághoz az általuk harmadik országokkal kötött azon létező kormányközi megállapodásokat, amelyek hatással vannak a gázinfrastruktúra és a gázellátás fejlesztésére. Amikor ilyen hatású újabb kormányközi megállapodások megkötésére kerül sor harmadik országokkal, a tagállamok tájékoztatják erről a Bizottságot;
- b) meglévő szerződések esetén, valamint új szerződések, illetve a már meglévő szerződések módosítása esetén a földgázvállalkozások legkésőbb 2011. december 3-ig értesítik az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságokat az általuk harmadik országbeli beszállítókkal kötött, egy évnél hosszabb időtartamra szóló szerződéseknek a következő részleteiről:

i. a szerződés időtartama;

ii. a szerződés tárgyát képező összmennyiség éves szinten és az átlagos havi mennyiség;

iii. riasztás vagy vészhelyzet esetén a szerződés tárgyát képező maximális napi mennyiség;

iv. a szerződés szerinti leszállítási pontok.

A hatáskörrel rendelkező hatóság ezeket az adatokat összesített formában eljuttatja a Bizottságnak. Új szerződések kötésekor vagy a már meglévő szerződések módosítása esetén az összes adatot összesített formában újból, rendszeresen eljuttatja a Bizottságnak. A hatáskörrel rendelkező hatóság és a Bizottság biztosítják ezen információk titkosságát.

14. cikk

A Bizottság által végzett nyomonkövetés

A Bizottság különösen a 2009/73/EK irányelv 5. cikkében említett jelentések, és az azon irányelv 11. cikkének és 52. cikke (1) bekezdésének végrehajtásához kapcsolódó információk, valamint – amint rendelkezésre áll – a kockázatértékelés és az e rendelet szerint kidolgozandó megelőzési cselekvési tervek és vészhelyzeti tervek által nyújtott információ éves értékelése révén folyamatosan nyomon követi a gázellátás biztonságával kapcsolatos intézkedéseket, és jelentést tesz azokról.

A Bizottság a 4. cikk (6) bekezdésében említett jelentés alapján és a gázkoordinációs csoporttal történő konzultációt követően legkésőbb 2014. december 3-ig:

- a) levonja az ellátásbiztonság uniós szintű növelésének lehetséges módjait érintő következtetéseket, értékeli a kockázatértékelések uniós szintű elvégzésének és a megelőzési cselekvési tervek és a vészhelyzeti tervek uniós szintű kidolgozásának megvalósíthatóságát, és jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé e rendelet végrehajtásáról, beleértve többek között a piaci összekapcsolhatóság terén elért eredményeket; és
- b) jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé a tagállami megelőzési cselekvési tervek és vészhelyzeti tervek általános egységességéről, valamint azoknak a szolidaritáshoz és a felkészültséghez történő, uniós szempontú hozzájárulásáról.

A jelentés adott esetben ajánlásokat tartalmaz e rendelet fejlesztésére nézve.

15. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 2004/67/EK irányelv átültetésére és alkalmazására vonatkozó határidővel kapcsolatos tagállami kötelezettségek sérelme nélkül az említett irányelv 2010. december 2-án hatályát veszti, az irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése kivételével, amelyek addig alkalmazandók, ameddig az érintett tagállam meg nem határozza a védett fogyasztóknak az e rendelet 2. cikkének (1) bekezdése szerinti körét, valamint nem azonosítja az e rendelet 8. cikkének (1) bekezdése szerinti földgázvállalkozásokat, de legkésőbb 2010. december 2-ig.

E cikk első bekezdése ellenére a 2004/67/EK irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdése 2012. június 3-tól nem alkalmazandó.

16. cikk

Eltérés

E rendelet mindaddig nem alkalmazandó Máltára és Ciprusra, amíg területükön nincsen gázellátás. A területükre történő gázszállítás napjától kezdődően Máltára és Ciprusra a 2. cikk második bekezdésének 1. pontjában, a 3. cikk (2) bekezdésében, a 4. cikk (2) bekezdésében, a 4. cikk (5) bekezdésében, a 6. cikk (1) bekezdésében, a 6. cikk (5) bekezdésében, a 8. cikk (1) bekezdésében, a 9. cikk (1) bekezdésében és a 13. cikk (6) bekezdésének a) és b) pontjában megállapított határidők a következő módon alkalmazandók:

- a) a 2. cikk második bekezdésének 1. pontjában, a 3. cikk (2) bekezdésében, a 9. cikk (1) bekezdésében és a 13. cikk (6) bekezdésének a) és b) pontjában: 12 hónap;
- b) a 4. cikk (2) bekezdésében és a 8. cikk (1) bekezdésében: 18 hónap;
- c) a 4. cikk (5) bekezdésében: 24 hónap;
- d) a 6. cikk (5) bekezdésében: 36 hónap;
- e) a 6. cikk (1) bekezdésében: 48 hónap.

17. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Az 6. cikk (8) bekezdését és a 10. cikk (4) bekezdésének első mondatát, valamint a 10. cikk (7) bekezdésének c) pontját és a 11. cikk (5) bekezdésének c) pontját 2011. március 3-tól kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2010. október 20-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

J. BUZEK

a Tanács részéről

az elnök

O. CHASTEL

I. MELLÉKLET

AZ N-1 KÉPLET KISZÁMÍTÁSA

1. Az N-1 képlet meghatározása

Az N-1 képlet a gázinfrastruktúra műszaki kapacitásának azon képességét írja le, hogy az egyetlen legnagyobb gázinfrastruktúra kiesése esetén képes a számítási terület gázigényének maradéktalan kielégítésére olyan napon, amelyet rendkívül magas, statisztikai valószínűség szerint 20 évenként egyszer előforduló gázkereslet jellemez.

A gázinfrastruktúra magában foglalja a gázszállító hálózatot, beleértve a rendszer-összeköttetéseket, valamint a számítási területhez kapcsolódó termelési, LNG- és tárolási létesítményeket.

Az egyetlen legnagyobb gázinfrastruktúra kiesése esetén fennmaradó összes gázinfrastruktúra műszaki kapacitásának ⁽¹⁾ el kell érnie a számítási terület azon összesített napi gázkeresletét, amely rendkívül magas, statisztikai valószínűség szerint 20 évenként egyszer előforduló gázkereslettel jellemezhető napon fordul elő.

Az N-1 képlet alábbiak szerint számított eredményének legalább a 100 %-ot el kell érnie.

2. Az N-1 képlet számítási módszere

$$N - 1 [\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

3. Az N-1- képlet paramétereinek meghatározása:

A „számítási terület” a hatáskörrel rendelkező hatóság által meghatározott olyan földrajzi terület, amelyre nézve az N-1 képlet kiszámításra kerül.

Keresletoldali meghatározások

„D_{max}”: teljes napi gázkereslet (millió köbméter per napban kifejezve) a számítási területen statisztikai valószínűség szerint 20 évenként egyszer előforduló, rendkívül magas napi kereslettel jellemezhető napon.

Kínálatoldali meghatározások

„EP_m”: a P_m, S_m és LNG_m értékekkel már kifejezett termelési, LNG- és tárolási létesítményektől eltérő betáplálási pontok műszaki kapacitása (millió köbméter per napban kifejezve), vagyis a számítási területre gázbeszállítást biztosítani képes valamennyi határon elhelyezkedő betáplálási pont műszaki kapacitásának összege;

„P_m”: maximális műszaki termelési kapacitás (millió köbméter per napban kifejezve): az összes földgáztermelő létesítménynek a számítási terület betáplálási pontjaihoz szállítható maximális napi műszaki termelési kapacitásának összege;

„S_m”: maximális műszaki tárolási mennyiség (millió köbméter per napban kifejezve): az összes tárolási létesítménynek a számítási terület betáplálási pontjaihoz szállítható maximális napi műszaki kivételi kapacitásának összege, figyelembe véve azok saját fizikai jellemzőit;

„LNG_m”: maximális műszaki LNG-létesítmény-kapacitás (millió köbméter per napban kifejezve): az összes LNG-létesítmény összesített maximális napi műszaki kimeneti kapacitása a számítási területen, olyan kritikus elemek figyelembevételével, mint a cseppfolyósított földgáz átfajtása, kiegészítő szolgáltatásai, átmeneti tárolása és újragázosítása, valamint a rendszer műszaki kimeneti kapacitása;

„I_m”: a számítási terület ellátására a legnagyobb kapacitással rendelkező egyetlen legnagyobb gázinfrastruktúra műszaki kapacitása (millió köbméter per napban kifejezve). Amennyiben több gázinfrastruktúra összekapcsolásával egyetlen közös upstream vagy downstream gázinfrastruktúra jött létre, amelyet nem lehet szétválasztva működtetni, azt egyetlen gázinfrastruktúrának kell tekinteni.

⁽¹⁾ A 715/2009/EK rendelet 2. cikke (1) bekezdésének 18. pontja szerint a „műszaki kapacitás” az a maximális nem megszakítható kapacitás, amelyet a szállítási rendszer-üzemeltető kínálhat a rendszerhasználóknak, figyelembe véve a szállítóhálózatra vonatkozó rendszerezegysúlyt és üzemeltetési követelményeket.

4. Az N-1 képlet kiszámítása keresletoldali intézkedések alkalmazásával

$$N - 1 [\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max} - D_{eff}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

Keresletoldali meghatározások

„D_{eff}” a D_{max} azon része (millió köbméter per napban kifejezve), amelyet az ellátás zavara esetén az 5. cikk (1) bekezdésének b) pontja és a 6. cikk (2) bekezdése szerinti piaci alapú, keresletoldali intézkedésekkel elégségesen és időben ki lehet elégíteni.

5. Az N-1 képlet regionális szintű kiszámítása

A 3. pontban említett számítási területet adott esetben az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai által meghatározott módon a megfelelő regionális szintre kell bővíteni. Az N-1 képlet regionális szintű kiszámításához az egyetlen legnagyobb közös érdekű gáz infrastruktúrát kell alkalmazni. Egy régió egyetlen legnagyobb közös érdekű gázinfrastruktúrája a régió azon legnagyobb gázinfrastruktúrája, amely az adott régió tagállamai gázellátásához közvetlenül vagy közvetetten hozzájárul, és azt a közös megelőzési cselekvési tervben meg kell határozni.

Az N-1 képlet regionális számítása csak akkor válthatja fel az N-1 képlet országos számítását, ha a közös kockázatértékelés szerint az egyetlen legnagyobb közös érdekű gázinfrastruktúra valamennyi érintett tagállam gázellátása szempontjából kiemelkedő fontosságú.

II. MELLÉKLET

A PIACI ALAPÚ GÁZELLÁTÁS-BIZTONSÁGI INTÉZKEDÉSEK LISTÁJA

A megelőzési cselekvési terv és vészhelyzeti terv kidolgozása során a hatáskörrel rendelkező hatóság figyelembe veszi az e mellékletben található, tájékoztató jellegű, nem kimerítő intézkedéslistát. A hatáskörrel rendelkező hatóság a megelőzési cselekvési terv és a vészhelyzeti terv kidolgozásakor megfelelő mértékben tekintetbe veszi a javasolt intézkedések környezetre gyakorolt hatását, és az ellátásbiztonsági szempontok figyelembevétele mellett a lehetőségekhez képest a környezetre a legkisebb mértékben ártalmas intézkedéseket részesíti leginkább előnyben.

Intézkedések az ellátási oldalon

- a termelés rugalmasságának fokozása,
- a behozatal rugalmasságának fokozása,
- a megújuló energiaforrásokból származó gáz gázhálózat-infrastruktúrába való integrációjának megkönnyítése,
- üzleti földgáztárolás – a tárolt gáz kivételi kapacitása és mennyisége,
- az LNG-terminál kapacitása és maximális kimeneti kapacitása,
- a gázellátás és a gázútvonalak diverzifikálása,
- ellenirányú áramlások,
- összehangolt terheléelosztás a szállítási rendszer-üzemeltetők részéről,
- rövid és hosszú távú szerződések alkalmazása,
- beruházás az infrastruktúrába, beleértve a kétirányú kapacitást,
- szerződéses megállapodások a gázellátás biztonságának biztosítására.

Keresleti oldal

- megszakítható szerződések alkalmazása,
 - a tüzelőanyag-váltás lehetősége, beleértve az alternatív kiegészítő tüzelőanyagok használatát az ipari üzemekben és az áramfejlesztő üzemekben,
 - önkéntes vállalati terheléscsökkentés,
 - a hatékonyság növelése,
 - a megújuló energiaforrások fokozott használata.
-

III. MELLÉKLET

A NEM PIACI ALAPÚ GÁZELLÁTÁS-BIZTONSÁGI INTÉZKEDÉSEK LISTÁJA

A megelőzési cselekvési terv és vészhelyzeti terv kidolgozása során a hatáskörrel rendelkező hatóság mérlegeli az alább tájékoztató jelleggel felsorolt, nem teljes körű intézkedések kizárólag vészhelyzet esetén történő alkalmazását:

Intézkedések az ellátási oldalon

- a stratégiai földgázkészletek felhasználása,
- az alternatívtüzelőanyag-készletek kötelező felhasználása (például a tagállamok minimális kőolaj- és/vagy kőolaj-termék-készletezési kötelezettségéről szóló, 2009. szeptember 14-i 2009/119/EK tanácsi irányelv rendelkezéseivel összhangban ⁽¹⁾),
- a gáztól eltérő forrás felhasználásával előállított villamos energia kötelező használata,
- a gáztermelési szintek kötelező emelése,
- a tartályok kötelező felhasználása.

Intézkedések a keresleti oldalon:

- A kereslet kötelező csökkentésére irányuló különféle lépések, például:
 - kötelező tüzelőanyag-váltás,
 - a megszakítható szerződések kötelező alkalmazása, amennyiben a piaci alapú intézkedések részeként még nem alkalmazzák őket teljeskörűen,
 - kötelező vállalati terheléscsökkentés.

⁽¹⁾ HL L 265., 2009.10.9., 9. o.

IV. MELLÉKLET

REGIONÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 194. cikkével összhangban, és miként azt a 2009/73/EK irányelv 6. cikke, valamint a 715/2009/EK rendelet 12. cikke is hangsúlyozza, a regionális együttműködés a szolidaritás szellemében történik, és egyben e rendelet egyik alapkoncepciója is. A regionális együttműködésre különösen a kockázátértékelés (9. cikk), a megelőzési cselekvési tervek és a vészhelyzeti tervek (4., 5. és 10. cikk), az infrastruktúra- és ellátási előírások (6. és 8. cikk), valamint az uniós és regionális szintű vészhelyzeti válaszlépésekre vonatkozó rendelkezések (11. cikk) megalkotásakor van szükség.

Az e rendelet keretei között folytatott regionális együttműködés a földgázvállalkozások, a tagállamok és a nemzeti szabályozó hatóságok között már meglévő olyan regionális együttműködésre épül, mint a gázipari regionális kezdeményezés keretében létrehozott három regionális gázpiac, a gázplatform, a balti energiapiacok összekapcsolási tervének magas szintű munkacsoportja és az Energiaközösség ellátásbiztonsággal foglalkozó koordinációs csoportja, és célja többek között az, hogy fokozza az ellátás biztonságát és a belső energiapiac integrációját. A konkrét ellátásbiztonsági követelmények ugyanakkor valószínűleg tovább erősítik az új együttműködési kereteket, és az együttműködés meglévő területeit a lehető legnagyobb hatékonyság garantálása érdekében ki kell majd igazítani.

A piacok egyre erőteljesebb összekapcsolódásának és egymástól való függésének, valamint a belső gázpiac létrehozásának fényében többek között például az alábbi tagállamok, illetve szomszédos tagállamok egyes részeinek együttműködése fokozhatja egyéni és közös gázellátásuk biztonságát egyaránt:

- Lengyelország és a három balti állam (Észtország, Lettország és Litvánia),
- az Ibériai-félsziget (Spanyolország és Portugália) és Franciaország,
- Írország és az Egyesült Királyság,
- Bulgária, Görögország, Románia,
- Dánia és Svédország,
- Szlovénia, Olaszország, Ausztria, Magyarország, Románia,
- Lengyelország és Németország,
- Franciaország, Németország, Belgium, Hollandia és Luxemburg,
- Németország, a Cseh Köztársaság és Szlovákia,
- és mások.

Szükség esetén a tagállamok közötti regionális együttműködést ki kell terjeszteni a velük szomszédos tagállamokkal folytatott együttműködés megerősítésére – különösen a gázszigetek esetében –, nevezetesen a rendszer-összeköttetések fokozása érdekében. A tagállamok ettől eltérő együttműködési csoportosulásokban is részt vehetnek.